

Agencija za mobilnost i programe Europske unije - međunarodna dimenzija učenja / Agency for Mobility and European Union Programmes - International Dimension of Learning

AGENCIJA ZA
MOBILNOST I
PROGRAME EU

Obrazovanje i kultura
Program za cjeloživotno učenje

Obrazovanje i kultura
Program 'Mladi na djelu'

Sadržaj / Table of Contents

1. Agencija za mobilnost i programe Europske unije	02	1. Agency for Mobility and European Union Programmes
1.1. Vizija i misija	04	1.1. Vision and Mission
1.2. Provedba programa	06	1.2. Programme Implementation
1.3. Mobilnost u svrhu učenja	08	1.3. Learning Mobility
2. Program za cjeloživotno učenje	10	2. Lifelong Learning Programme
2.1. Comenius i opće obrazovanje	14	2.1. Comenius and Schools
2.2. Leonardo da Vinci i strukovno obrazovanje i usavršavanje	20	2.2. Leonardo da Vinci and Vocational Education and Training
2.3. Erasmus i visoko obrazovanje	26	2.3. Erasmus and Higher Education
2.4. Grundtvig i obrazovanje odraslih	32	2.4. Grundtvig and Adult Education
2.5. Studijski posjeti i obrazovna politika	38	2.5. Study Visits and Education Policy
3. Erasmus Mundus	41	3. Erasmus Mundus
4. Europass	43	4. Europass
5. Mladi na djelu	45	5. Youth in Action
5.1. Mladi za Evropu	49	5.1. Youth for Europe
5.2. Europska volonterska služba	51	5.2. European Voluntary Service
5.3. Mladi u svijetu	53	5.3. Youth in the World
5.4. Sustavi podrške mladima	55	5.4. Youth Support Systems
5.5. Europska suradnja u sektoru mladih	58	5.5. Support for European Cooperation in the Youth Field
6. EURAXESS i mobilnost istraživača	60	6. EURAXESS and Researcher Mobility
6.1. Mobilnost istraživača u Hrvatskoj	61	6.1. Researcher Mobility in Croatia
6.2. EURAXESS	62	6.2. EURAXESS
6.3. I-SEE MOB projekt	63	6.3. I-SEE MOB Project
7. Završne napomene	64	7. Final Remarks

1. Agencija za mobilnost i programe Europske unije / Agency for Mobility and European Union Programmes

U skladu s povećanom sviješću o važnosti cjeloživotnog učenja, a s ciljem stvaranja društva utemeljenog na znanju te jačanju konkurentnosti hrvatskih građana na europskom tržištu rada, Vlada je Republike Hrvatske u listopadu 2007. osnovala Agenciju za mobilnost i programe Europske unije (dalje u tekstu: Agencija). Osnovna je zadaća Agencije provedba dvaju najvećih programa Europske unije na području formalnoga, neformalnog i informalnog učenja - Programa za cjeloživotno učenje i programa Mladi na djelu. Agencija je također zadužena za promociju drugih inicijativa i programa Europske unije - Europass i Erasmus Mundus, kao i za stvaranje uslužnog centra za mobilnost istraživača EURAXESS.

Following increased awareness on the importance of lifelong learning and aiming to create a society based on knowledge and to strengthen the competitiveness of Croatian citizens in the European labour market, in October 2007 the Government of the Republic of Croatia established the Agency for Mobility and European Union Programmes (the Agency). The Agency's main task is to implement the two largest European Union programmes in the field of formal, non-formal and informal learning - the Lifelong Learning Programme and the Youth in Action programme. The Agency is also entrusted with the promotion of other European Union initiatives and programmes - Europass and Erasmus Mundus, as well as with establishing a service centre for researcher mobility - EURAXESS.

1. Agencija za mobilnost i programe europske unije /
Agency for Mobility and European Union Programmes

Navedeni su programi usmjereni na predškolsko, osnovno, srednje i visoko obrazovanje te obrazovanje odraslih, kao i na udruge mladih i poticanje njihove mobilnosti. Mobilnost u svrhu učenja podrazumijeva provođenje određenog razdoblja života na mjestu različitom od mjesta boravka, radi stjecanja novih znanja, vještina, iskustava i kvalifikacija. Provođenje programa u nadležnosti Agencije za mobilnost i programe Europske unije omogućuje:

- **studentima** studijski boravak, odnosno stručnu praksu u inozemstvu;
- **učenicima** sudjelovanje u međunarodnim projektima, odlaske na razmjene ili obavljanje prakse;
- **sveučilišnim nastavnicima** predavanje na stranim sveučilištima, rad na međunarodnim projektima i stručna usavršavanja u obliku prakse te treninge, seminare ili konferencije u inozemstvu;
- **školama** sudjelovanje u zajedničkim projektima s drugim školama EU;
- **mladima** razmjene, pokretanje lokalnih inicijativa, volontiranje i učenje o demokratskim procesima;
- **odraslim učenicima** stjecanje novih znanja i sudjelovanje u međunarodnim stručnim usavršavanjima;
- **zaposlenima i nezaposlenima** stjecanje stručnih znanja i vještina u inozemstvu;
- **istraživačima i znanstvenicima** olakšavanje mogućnosti istraživačkog rada u drugim državama EU.

These programmes focus on pre-school, primary, secondary, higher and adult education, as well as on youth organisations, by facilitating their mobility. Mobility in education means spending a period abroad with the aim of acquiring new knowledge, skills, experiences and qualifications. Through the implementation of these programmes, the Agency for Mobility and European Union Programmes enables:

- **students** to spend a mobility period abroad for the purpose of study or placement;
- **pupils** to participate in international projects, exchange visits or traineeships;
- **university teachers** to lecture at universities abroad, participate in international projects, undergo professional development in the form of placements, trainings, seminars or conferences abroad;
- **schools** to participate in joint projects with other schools from the EU;
- **the youth** to participate in exchanges, local initiatives and volunteer work and to learn about democratic processes;
- **adult learners** to acquire new knowledge and opportunity to participate in international trainings;
- **the employed and the unemployed** to acquire professional knowledge and skills abroad;
- **researchers and scientists** to take advantage of opportunities for research in other EU Member States.

1. Agencija za mobilnost i programe europske unije / Agency for Mobility and European Union Programmes

Agencija se financira iz sredstava Europske unije, EU programa FP7 (Framework Programme, glavnog instrumenta EU za financiranje znanstvenih istraživanja i razvoja) te iz proračuna Republike Hrvatske.

Na koji način Agencija provodi navedene programe Europske unije na području obrazovanja i na području mladih? Agencija svake godine raspisuje natječaje za Program za cijeloživotno učenje i Mladi na djelu te na osnovi javnih i transparentnih kriterija dodjeljuje finansijsku potporu za realizaciju aktivnosti mobilnosti u inozemstvu.

Prije samog raspisivanja natječaja, Agencija održava informativne dane i seminare kako bi se javnost upoznala s mogućnostima sudjelovanja te u što većoj mjeri sudjelovala u programima.

The Agency is financed through EU funds, the EU FP7 programme (Framework Programme, the main EU instrument for financing scientific research and development) and the State Budget of the Republic of Croatia.

How does the Agency implement these European Union programmes for education and youth? Each year, the Agency publishes a call for proposals for the Lifelong Learning Programme and Youth in Action and, using public and transparent criteria, awards financial support for the realisation of mobility activities abroad. Before publishing the call for proposals, the Agency hosts info days and seminars in order to introduce these opportunities to the public and increase their level of participation.

1.1. Uvod, vizija i misija / Vision and Mission

Osnivanje Agencije te sudjelovanje u navedenim programima i inicijativama odražava potrebu za uključivanjem hrvatskih građana u međunarodne/europske aktivnosti. Obrazovanje se, kao ni bilo koji drugi segment razvoja u globalnoj eri, više ne može gledati isključivo kroz nacionalnu, već i kroz međunarodnu prizmu, a aktivnosti Agencije naglašavaju tu činjenicu. Poštujući trendove razvoja u širem kontekstu, osobito u kontekstu Europske unije, aktivnosti Agencije istovremeno su u skladu s relevantnim strateškim dokumentima Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (MZOŠ) te Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti (MOBMS), kao što su Plan razvoja sektora obrazovanja te Akcijski plan djelovanja za mlade.

The founding of the Agency and its participation in these programmes and initiatives reflect the need for Croatian citizens to get involved in international/European activities. Education, just like all other segments of development in the global era, can no longer be seen only from a national perspective - it has to be seen from an international perspective as well, and the Agency's activities focus on this. While honouring broader development trends, especially in the context of the European Union, the Agency's activities are also coordinated with the relevant strategic documents by the Ministry of Science, Education and Sports (MSES) and the Ministry of the Family, Veterans' Affairs and Intergenerational Solidarity (MFVAIS), such as the Education Sector Development Plan and the National Programme of Action for Youth.

Misija je Agencije pružanje prilike za međunarodno iskustvo i obrazovanje svim građanima Hrvatske. **Vizija** je Agencije postati središnja točka za aktivnosti mobilnosti u Republici Hrvatskoj, prepoznatljiva po svojoj kvaliteti, transparentnosti te odgovaranju na potrebe obrazovanja i tržišta rada.

It is the Agency's **mission** to provide all citizens of Croatia with opportunities for international experiences and education. It is our **vision** to become the central hub for mobility activities in Croatia, known for its quality, transparency and responsiveness to the needs of the education system and the labour market.

1. Agencija za mobilnost i programe europske unije /
Agency for Mobility and European Union Programmes

Kako ostvariti tu misiju? Aktivnostima koje uključuju mobilnost i međunarodna partnerstva učenika, studenata, nastavnika, odgajatelja, profesora, donositelja odluka u obrazovanju, mladih i onih zaduženih za politiku mladih, a koje također uključuju mobilnost znanstvenika i istraživača te sve ostale sudionike obrazovnog procesa sudjelovanjem u programima i inicijativama u nadležnosti Agencije. Poticanje suradnje pridonosi razvoju društva utemeljenog na znanju, toleranciji, multikulturalnosti, društvenoj uključenosti, kao i pripremi sudionika za uspješno natjecanje i konkurentnost na europskom tržištu rada. Time se aktivnosti obrazovanja povezuju s poslovnim sektorom te se osigurava održivi napredak hrvatskoga društva.

Sudjelovanjem u programima Europske unije, kao i stvaranjem i/ili uključivanjem u druge programe, Agencija želi svoju viziju pretvoriti u stvarnost te potaknuti razmjenu najboljih praksi i iskustava, razvoj novih kompetencija u međunarodnom okruženju, stjecanje novih vještina i znanja koja onda postaju standard za svakog sudionika u obrazovnom procesu, čineći ga modernim, međunarodnim te usklađenim sa zahtjevima novoga doba.

How do we fulfil this mission? By supporting activities which include mobility and international partnerships for pupils, students, teaching staff, decision-makers in education, the youth and youth policy-makers, as well as the mobility of researchers and all other participants of the education process through participation in programmes and initiatives under the competence of the Agency. Fostering cooperation contributes to the development of a society based on knowledge, tolerance, multiculturalism and social inclusion, and prepares participants to become competitive and employable in the European labour market. This links education activities with the business sector, thus contributing to the sustainable progress of the Croatian society.

By participating in European Union programmes and by creating and/or participating in other programmes, the Agency strives to make its vision reality and foster the exchange of best practices and experiences, the development of new competences in an international environment, the acquisition of new skills and knowledge which will become the standard for all participants of the education process, making it up-to-date, international and in tune with the demands of the new age.

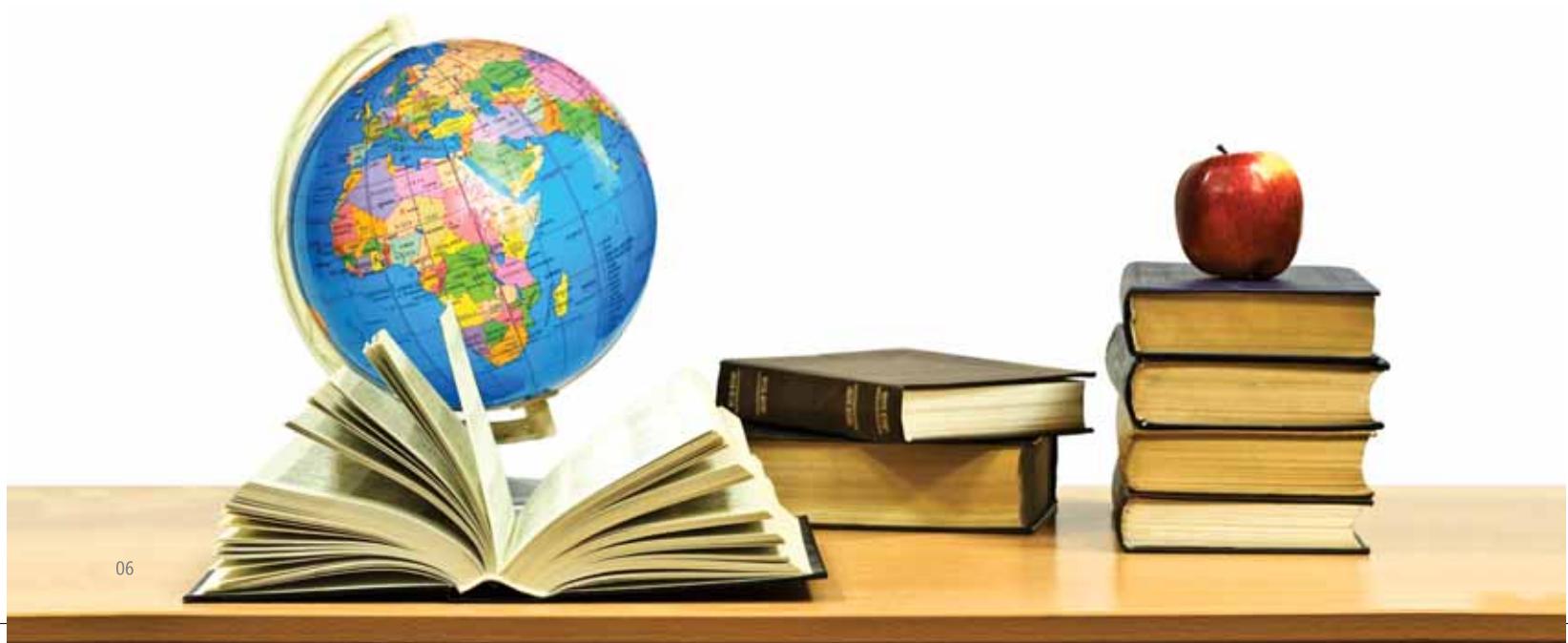
1.2. Provedba programa u nadležnosti Agencije / Programme Implementation

Agencija svake godine raspisuje natječaje za sudjelovanje Republike Hrvatske u najvećim programima na području obrazovanja - Programu za cijeloživotno učenje i programu Mladi na djelu, financiranim od strane Europske unije. Navedenim natječajima pružene su velike mogućnosti za međunarodnu suradnju i mobilnost svih sudionika obrazovnog procesa. Posebna je pažnja posvećena mobilnosti nastavnoga i nenastavnog osoblja, razmjeni iskustava i primjera dobre prakse te uspostavljanju prekogranične suradnje. Tijekom provođenja programa vodi se računa o ugrađivanju nacionalnih prioriteta u prioritete programa kako bi se osigurala sinergija među ciljevima programa na europskoj i nacionalnoj razini. Nacionalne prioritete definiraju MZOŠ konzultacijama s dionicima te MOBMS koji Akcijskim planom djelovanja za mlade definira, također u suradnji s dionicima, prioritete u politici mladih.

Konačni je cilj razvoj Agencije kao središnje točke ili polazišta za pružanje mogućnosti međunarodnog iskustva u formalnom, neformalnom i informalnom učenju, kao i za širenje informacija o istome svim zainteresiranim. To istovremeno podrazumijeva i intenzivne promotivne i informativne aktivnosti, kako bi svi građani Republike Hrvatske bili svjesni mogućnosti i koristi koje im pruža međunarodna komponenta u učenju.

Every year the Agency publishes a call for proposals which opens a large number of opportunities for international cooperation and mobility of all participants in the education process. Special attention was given to staff mobility, exchange of experiences and good practices, and the establishing of cross-border cooperation. In the implementation of the programmes national priorities are incorporated into the programme priorities in order to achieve synergy between European and national goals. The national priorities are defined by MSES for education and MFVAIS for youth, in cooperation with their respective stakeholders.

The Agency's ultimate goal is to develop into a central hub which would serve as a starting point for providing opportunities for international experiences in formal, non-formal and informal learning, as well as for disseminating information to all interested persons. This would include intensive promotion and information activities, so as to raise awareness among all citizens of Croatia on the opportunities and benefits offered by the international component of learning.

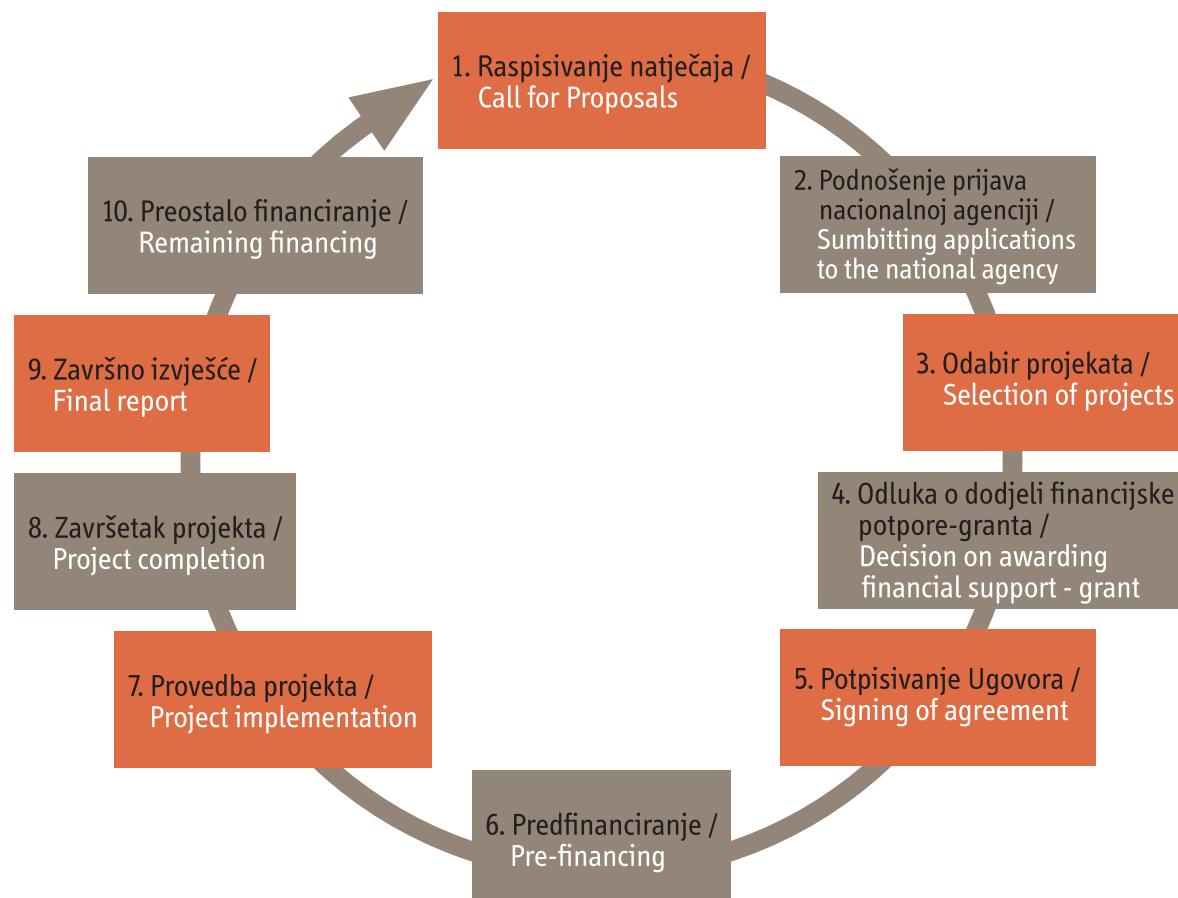
1. Agencija za mobilnost i programe europske unije /
Agency for Mobility and European Union Programmes

Koristeći se fondovima Europske unije i dodjeljujući finansijsku potporu građanima Republike Hrvatske ili pružanjem informacija i potpore za međunarodnu aktivnost te provodeći programe i inicijative Europske komisije, Agencija ulaze u obrazovanje i učenje građana Republike Hrvatske, u modernizaciju i reformu obrazovnog sustava te u internacionalizaciju obrazovanja ovim programima:

- **Program za cjeloživotno učenje**
- **Mladi na djelu**
- **EURAXESS**
- **Erasmus Mundus**
- **Europass.**

The Agency is investing into Croatian citizens' education and learning, the modernisation and reform of the education system and the internationalisation of education by using EU funds to award financial support and providing information and support for international activities. It does so through the implementation of European Commission programmes and initiatives:

- **Lifelong Learning Programme**
- **Youth in Action**
- **EURAXESS**
- **Erasmus Mundus**
- **Europass.**

1.3. Mobilnost u svrhu učenja / Learning Mobility

Mobilnost u svrhu učenja podrazumijeva promjenu mesta boravka u svrhu školovanja, rada na zajedničkim projektima s inozemnim partnerima, volontiranja u inozemstvu s jasnim ciljem, razmjena ili stručnog usavršavanja. Danas, u razdoblju globalizacije i stvaranja zajedničkog tržišta rada, koje stalno mijenja svoje zahtjeve za kompetencijom i kvalifikacijama, a sukladno brzim promjenama tehnologije i zahtjevima modernog doba, mobilnost u obrazovanju neupitno može pružiti adekvatan odgovor na te zahtjeve.

Mobilnost u svrhu učenja ima brojne prednosti za osobni razvoj pojedinca (poticanje samostalnosti pojedinca, razvoj tolerancije prema novim kulturama, usvajanje novih vještina i znanja, podizanje razine samosvijesti, razvijanje interkulturnih vještina, funkcioniranje u novim sredinama, fleksibilnost itd.). Istovremeno, mobilnost potiče i profesionalni razvoj, u smislu učenja jezika, usvajanja novih znanja i vještina, snalaženja u novim profesionalnim situacijama, povezivanja s inozemnim kolegama, veće konkurentnosti na tržištu rada. Mobilnost i međunarodno iskustvo, uza sve navedeno, potpomažu prvo zapošljavanje, kao i pronalazak posla u kojem se traži međunarodna kompetencija.

Dva glavna razloga za mobilnost u svrhu učenja:

- potpomaže jačanje europske konkurentnosti, izgrađujući društvo znanja;
- produbljuje osjećaj europskog identiteta i građanstva, osobito među mlađim generacijama.

Learning mobility means relocation for the purpose of education, participation in joint projects with foreign partners, purposeful volunteer work abroad, exchange or professional development. It cannot be disputed that today, in the era of globalisation, mobility in education can provide an adequate response to the demands of the common labour market which is constantly revising its need for competences and qualifications in line with fast changes in technology and the demands of the modern age.

Learning mobility has benefits which can be defined as personal development (fostering independence, developing tolerance for new cultures, acquiring new skills and knowledge, raising self-awareness, developing intercultural skills, functioning in new environments, flexibility, etc.). At the same time, mobility also fosters professional development, in the form of learning foreign languages, acquiring new knowledge and skills, coping with new professional situations, networking with international colleagues and increasing competitiveness in the labour market. Mobility and international experience also facilitate first employment and finding employment which requires international competences.

Two main reasons for focusing on learning mobility are:

- It strengthens European competitiveness by building its knowledge-intensive society;
- It deepens the sense of European identity and citizenship, especially among its youth generation.

1. Agencija za mobilnost i programe europske unije /
Agency for Mobility and European Union Programmes

Prilikom mobilnosti u učenju identificiran je i određeni broj prepreka, zbog kojih u mobilnosti ne sudjeluje dovoljan broj građana, što u većini europskih država, a tako i u Republici Hrvatskoj, podrazumijeva:

- nedovoljnu informiranost
- nedostatak prilika
- nedostatak stručnog znanja u organizaciji mobilnosti
- kulturnu i jezičnu barijeru
- finansijsku barijeru
- nepostojanje priznavanja mobilnosti
- nepostojanje prenosivosti osiguranja, mirovina, pristupa zdravstvenim uslugama i ostalim socijalnim kategorijama
- oporezivanje potpora.

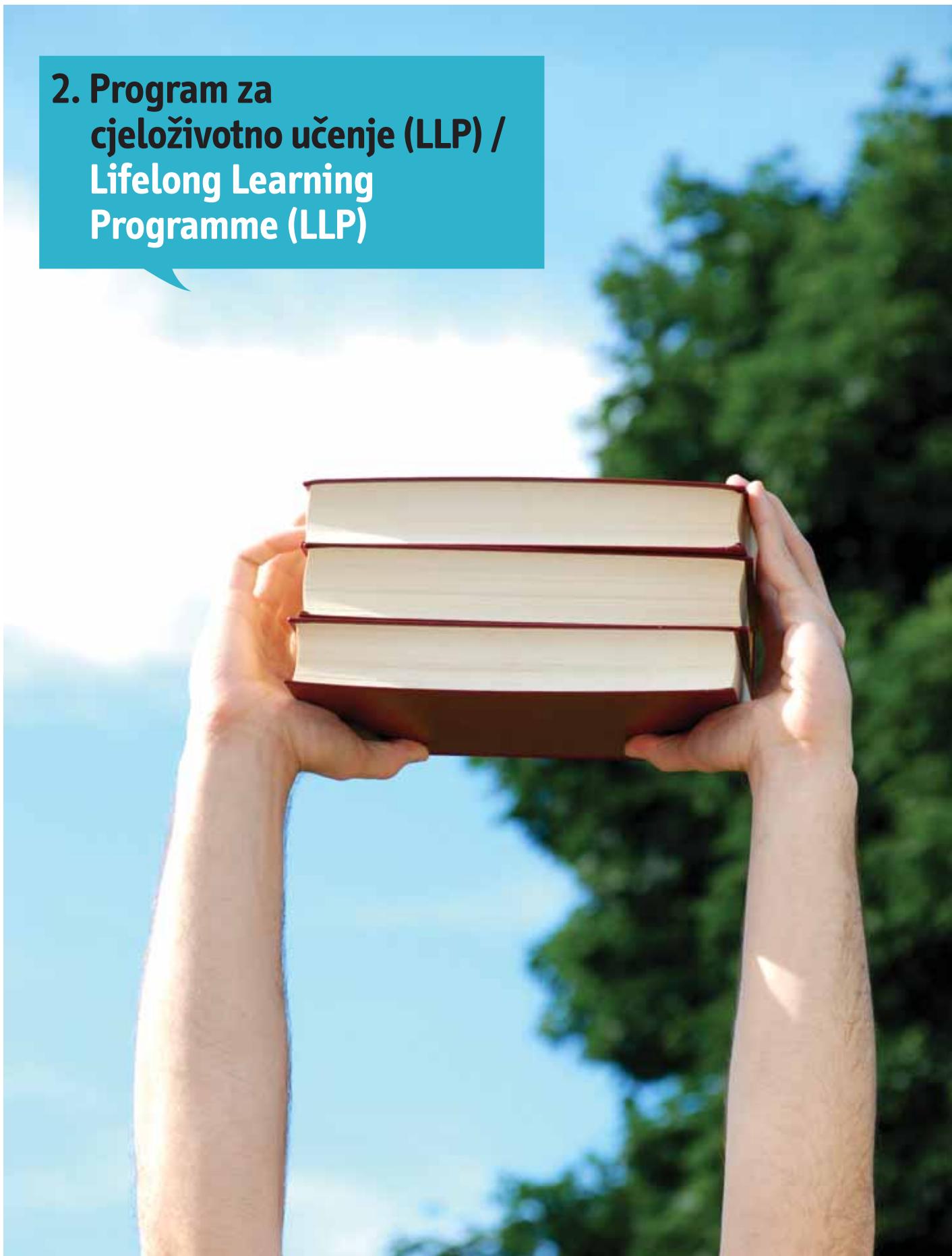
Ovim putem želimo naglasiti kako se mobilnost u učenju ne može značajno povećati isključivo naporima samo jedne ili dviju ustanova uključenih u poticanje mobilnosti. Potreban je združen napor svih razina društva, kao što su ministarstva, sveučilišta, visoka učilišta, obrazovne ustanove, studentske udruge, udruge mladih, poduzetnički sektor itd.. Mobilnost je u interesu cjelokupne zajednice te stoga i podrazumijeva potrebu za uključivanjem zajednice u cijelosti.

During learning mobility a number of barriers have been identified which make the number of citizens who participate in mobility lower than desired. In most European countries, including Croatia, they are:

- Lack of awareness
- Lack of opportunities
- Lack of expertise in mobility organisation
- Cultural and linguistic barriers
- Financial barrier
- Lack of recognition of mobility
- Lack of portability of insurance, pensions, access to health services and other social benefits
- Taxation of grants.

We would like to emphasize that learning mobility cannot be significantly increased exclusively through the efforts of one or two institutions involved in fostering mobility. What we need is a joint effort from all levels of the society, directly or indirectly, including ministries, universities, higher education institutions, other education institutions, student associations, youth associations, the entrepreneurial sector, etc. Mobility is in the interest of the entire community, and as such it requires that the entire community be involved in it.

2. Program za cjeloživotno učenje (LLP) / Lifelong Learning Programme (LLP)

**2. Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Lifelong Learning Programme (LLP)**

**Što je Program za cjeloživotno učenje (LLP)? /
What is the Lifelong Learning Programme (LLP)?**

Program za cjeloživotno učenje (Lifelong Learning Programme) jest program Europske komisije usmjeren na sve stupnjeve obrazovanja i stručnog usavršavanja. Program za cjeloživotno učenje utemeljen je odlukom Europskog parlamenta i Vijeća EU (br.1720/2006/EC) 2006. godine, a nastavlja se na prijašnju generaciju obrazovnih programa Socrates i Leonardo da Vinci (1985. - 2006). Program pokriva razdoblje od 2007. do 2013. godine, a za njegovu je provedbu predviđen ukupan proračun od 7 milijardi eura na europskoj razini.

Cilj je Programa pridonijeti razvoju Europe kao naprednog društva znanja s održivim gospodarskim razvojem, jačom društvenom kohezijom te većim brojem kvalitetnih radnih mesta. U svrhu postizanja tog cilja Program potiče razmjenu, suradnju među obrazovnim ustanovama, kao i individualnu mobilnost učenika/studenata, obrazovnih stručnjaka te osoba već prisutnih na tržištu rada. U Programu sudjeluju 27 država članica Europske unije te Island, Lihtenštajn, Norveška i Turska. U 2011. godini Programu se punopravno pridružuju Švicarska i Republika Hrvatska.

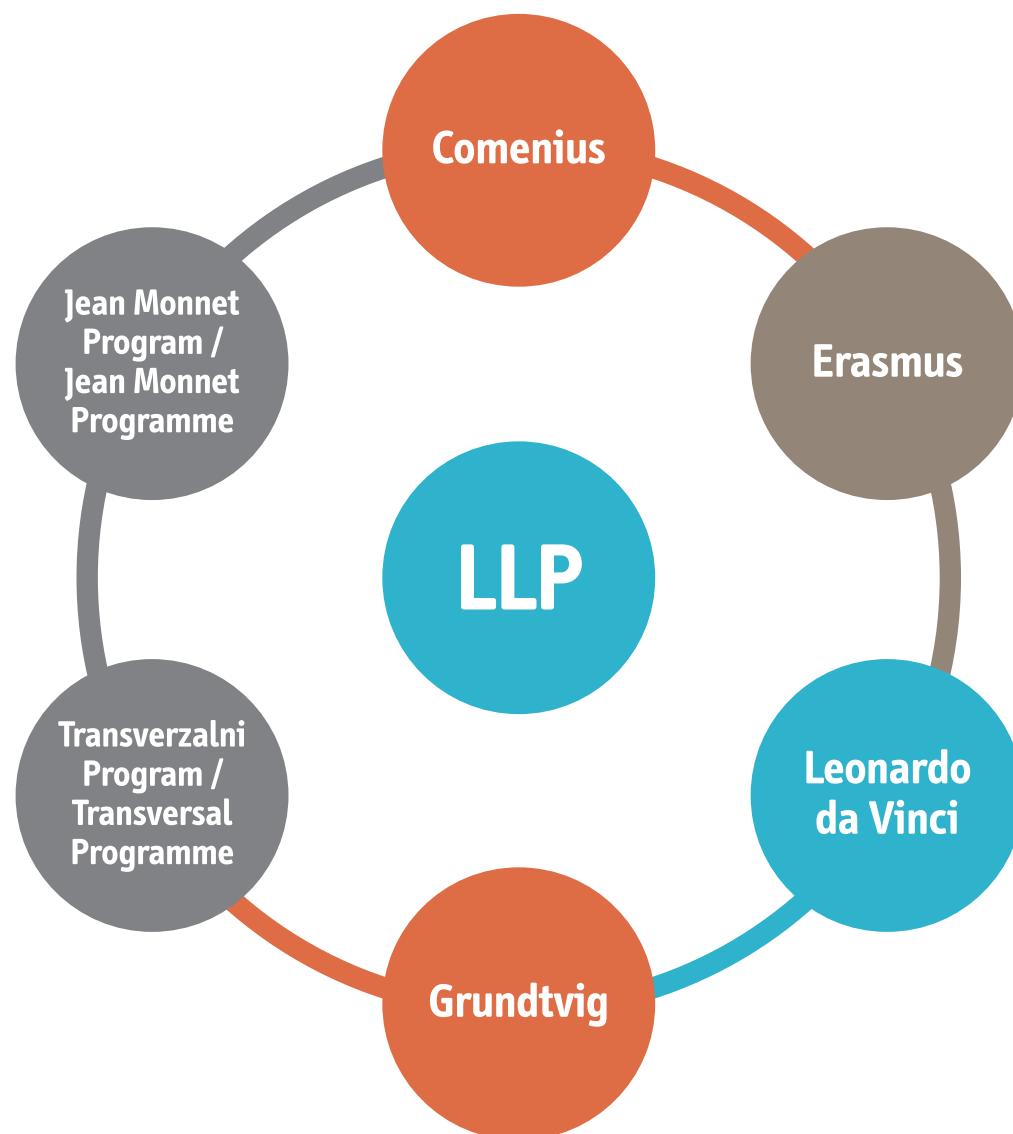
The **Lifelong Learning Programme** is a European Commission programme directed towards all levels of education and training. The Lifelong Learning Programme was established in 2006 by Decision No 1720/2006/EC of the European Parliament and of the Council, continuing on the previous generation of education programmes, namely Socrates and Leonardo da Vinci (1985 - 2006). The Programme covers the period from 2007 to 2013, with a total budget allocation of EUR 7 billion at the European level.

The **aim** of the Programme is to contribute to the development of Europe as an advanced knowledge-based society with sustainable economic development, greater social cohesion and more and better jobs. With that aim, the Programme fosters exchange, cooperation between education institutions and individual mobility of pupils/students, education experts and persons already in the labour market. Participants in the Programme are 27 EU Member States and Iceland, Lichtenstein, Norway and Turkey. From the year 2011 Switzerland and Croatia will fully participate in the Programme.

**Struktura Programa za cjeloživotno učenje /
Structure of the Lifelong Learning Programme**

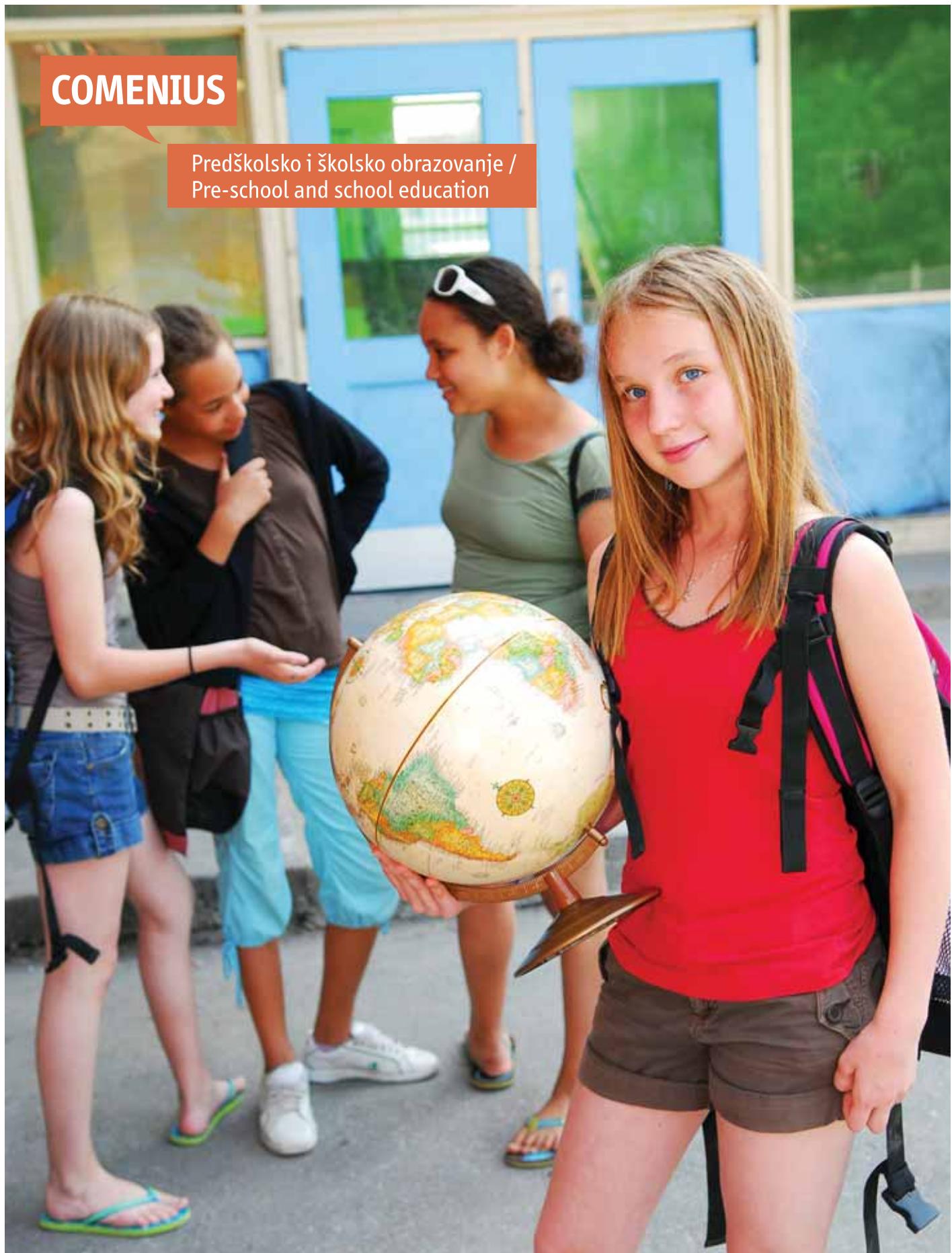
Comenius Predškolsko i školsko obrazovanje / Pre-school and school education	Erasmus Visokoškolsko obrazovanje / Higher education	Leonardo da Vinci Strukovno obrazovanje i ospozobljavanje / Vocational education and training	Grundtvig Obrazovanje odraslih / Adult education
Transverzalni Program / Transversal Programme			
Suradnja i inovacija u cjeloživotnom učenju, učenje jezika, razvoj informacijsko-komunikacijske tehnologije, širenje rezultata Programa za cjeloživotno učenje / Cooperation and innovation in lifelong learning, language learning, development of ICT, dissemination of results of the Lifelong Learning Programme			
Jean Monnet Program / Jean Monnet Programme			
Potpora ustanovama i aktivnostima na području europskih integracija / Support to institutions and activities in the field of European integration			

2. Program za cjeeloživotno učenje (LLP) /
Lifelong Learning Programme (LLP)

2. Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Lifelong Learning Programme (LLP)

COMENIUS

Predškolsko i školsko obrazovanje /
Pre-school and school education

**2. Program za cijeloživotno učenje (LLP) /
Lifelong Learning Programme (LLP)**

2.1. Comenius i opće obrazovanje / Comenius and Schools

Opće obrazovanje u Republici Hrvatskoj

Sustav obrazovanja u Republici Hrvatskoj sastoji se od predškolskog odgoja, osnovnoga, srednjeg i visokog obrazovanja te obrazovanja odraslih. Predškolski odgoj obuhvaća odgoj, naobrazbu i skrb o djeci predškolske dobi od šest mjeseci do polaska u školu. Osnovno obrazovanje počinje upisom u prvi razred osnovne škole, obvezno je za svu djecu i u pravilu traje od šeste do petnaeste godine života. Srednjim se obrazovanjem svakome pod jednakim uvjetima i prema individualnim sposobnostima, nakon završetka osnovnog školovanja, omogućuje stjecanje znanja i sposobnosti za rad i/ili nastavak školovanja. Visoko se obrazovanje provodi na sveučilištima, veleučilištima i visokim školama.

Nacionalna je odgojno-obrazovna politika usmjerenica na stvaranje i razvijanje društva znanja podizanjem kvalitete i unapređenjem sustava odgoja i obrazovanja na svim razinama. Strateški okvir za razvoj 2006. - 2013. Vlade Republike Hrvatske kao ključne razvojne prioritete ističe trajni profesionalni razvoj nastavnoga i nenastavnog osoblja u obrazovanju primjenom cijeloživotnog učenja i stručnog usavršavanja te važnost odgoja i obrazovanja za društvenu povezanost (koheziju), gospodarstveni rast i razvoj.

S ciljem razvijanja "škole po mjeri učenika", izrađen je Hrvatski nacionalni obrazovni standard (HNOS) kao osnova za promjene u programiranju i načinu rada u osnovnom školstvu. HNOS uvodi suvremeni način poučavanja temeljen na istraživačkoj nastavi, samostalnome i skupnom radu te primjenjivom znanju i vještinama.

Aktivnosti Programa za cijeloživotno učenje i aktivnosti potprograma Comenius pridonose razvijanju društva znanja te prate promjene koje se događaju u hrvatskom obrazovnom sustavu danas.

School education in Croatia

The Croatian education system includes pre-school, primary, secondary, higher and adult education. Pre-school education includes the care for and education of children between the age of six months and starting primary school. Primary education begins with enrolment in the first grade of primary school. It is compulsory for all children and is normally carried out between the ages of six and fifteen. After the completion of primary education, secondary education allows all, under the same conditions and according to their abilities, to acquire knowledge and competences for work and/or continuing education. Higher education is implemented in universities, polytechnics and schools of professional higher education.

The national education policy is focused on developing a knowledge society by improving quality and enhancing all levels of the education system. The Strategic Development Framework 2006 - 2013 of the Republic of Croatia stressed the following as key development priorities: continuing professional development of education staff through lifelong learning and professional development programmes, the importance of education for social cohesion, economic growth and development.

In an effort to create schools tailored to pupils, the Croatian National Education Standard (CNES) was developed as the basis for changes in programming and teaching methods in primary education. CNES introduced contemporary teaching methods based on investigative learning, independent and group work and applicable knowledge and skills.

The activities of the Lifelong Learning Programme and its Comenius sub-programme are contributing to the development of a knowledge society and supporting the changes under way in the Croatian education system today.

2. Program za cjeloživotno učenje (LLP) / Lifelong Learning Programme (LLP)

Što je Comenius?

Comenius je potprogram unutar Programa za cjeloživotno učenje koji obuhvaća predškolski odgoj i školsko obrazovanje do kraja srednje škole. Pruža mogućnost sudjelovanja u europskim obrazovnim projektima te u individualnoj i skupnoj mobilnosti.

Ciljevi su potprograma Comenius promicanje razvoja znanja o raznolikosti europskih kultura suradnjom škola i vrtića europskih država, poticanje osobnog razvoja sudsionika, razvoj i usavršavanje vještina i kompetencija te njegovanje ideje o europskom građanstvu. Sudjelovanjem u Comeniusu utječe se na poboljšanje kvalitete školskog obrazovanja, ističe se europska dimenzija obrazovanja, potiču se mobilnost i učenje jezika, kao i veća uključenost u europsko društvo.

What is Comenius?

Comenius is a sub-programme of the Lifelong Learning Programme which addresses pre-school and school education up to the end of secondary education. The sub-programme provides opportunities to participate in European education projects and in individual and group mobility.

The objectives of the Comenius sub-programme are to develop knowledge and understanding of the diversity of European cultures through cooperation between schools and kindergartens from European countries, encouraging the participants' personal development and the development of skills and competences as well as fostering the idea of European citizenship. Participation in Comenius contributes to enhancing the quality of school education, emphasizing the European dimension of education and encouraging mobility, foreign language learning and greater inclusion in the European society.

Komu je Comenius namijenjen?

Potprogram Comenius namijenjen je svima, na bilo koji način uključenima u predškolski odgoj i školsko obrazovanje: vrtićima, školama, učenicima, nastavnom i nenastavnom osoblju: nastavnicima, profesorima, ravnateljima, pedagozima, odgajateljima, knjižničarima, prosvjetnim savjetnicima itd.

Who is Comenius for?

The Comenius sub-programme is intended for all involved in pre-school and school education: kindergartens, schools, pupils and educational staff: teachers, professors, principals, pedagogues, librarians, education counsellors, etc.

2. Program za cijeloživotno učenje (LLP) / Lifelong Learning Programme (LLP)

Aktivnosti potprograma Comenius su:

- **Stručno usavršavanje (In-service training)** nastavnoga i nenastavnog osoblja te odgajatelja u nekoj od europskih država, u trajanju od jednog dana do 6 tjedana, u obliku tečaja, seminara ili promatranja kolega na radu.
- **Pripremni posjeti** potencijalnoj partnerskoj ustanovi i kontaktni seminari radi pronalaženja partnerske ustanove u trajanju do 5 dana.
- **Partnerstva** među školama i vrtićima iz europskih država. Ona mogu biti bilateralna suradnja 2 škola i multilateralna suradnja najmanje 3 škole iz 3 različite europske države.
- **Regio partnerstva** između 2 regije iz europskih država u kojima svaka regija uključuje lokalnu ili regionalnu vlast s ulogom u obrazovanju, najmanje 1 školu i još jednog partnera.
- **Comenius asistenti** za buduće nastavnike ili nastavnike bez radnog iskustva koji provode 13 - 45 tjedana u školi europskoj državi pomažući u odgojno-obrazovnom procesu.
- **Ugošćivanje Comenius asistenata** za škole koje primaju na praksu asistenta iz europske države (od 13 do 45 tjedana).
- Internetski portal eTwinning www.etwinning.net omogućuje suradnju škola europskih država putem interneta.

Comenius activities are:

- **In-service training** of teaching and non-teaching staff in a European country for a period between 1 day and 6 weeks, in the form of courses, seminars or job shadowing.
- **Preparatory visits** to a potential partner institution and contact seminars for finding partner institutions in the duration of up to 5 days.
- **Partnerships** between schools and kindergartens from European countries. They can be bilateral - cooperation of 2 schools or multilateral - cooperation of at least 3 schools from 3 different European countries.
- **Regio partnerships** between 2 regions in which each region involves local or regional authority with a role in education, at least 1 school and 1 more partner.
- **Comenius Assistantships (assistants)** for future teachers and teachers without work experience who spend 13 - 45 weeks in a school for work practice in a European country.
- **Comenius Assistantships (host schools)** for schools who host a Comenius assistant from European country on work practice for 13 - 45 weeks.
- eTwinning Internet portal www.etwinning.net facilitates the cooperation of European schools through the Internet.

2. Program za cjeeloživotno učenje (LLP) /
Lifelong Learning Programme (LLP)

Koje su koristi od aktivnosti Comeniusa? /
What are the benefits of Comenius activities?

- učenje i usavršavanje stranih jezika;
- korištenje informacijsko-komunikacijskih tehnologija;
- usavršavanje vještina, tehnika i metoda poučavanja, odgoja, upravljanja;
- razmjena iskustava i dobre prakse s kolegicama i kolegama iz inozemstva;
- suradnja sa školama, vrtićima, ustanovama iz europskih država, osmišljavanje i provedba zajedničkih projekata;
- razmijene učenika;
- internacionalizacija i davanje europske dimenzije vrtićima, školama, ustanovama, učenicima, djelatnicima;
- veća privlačnost ustanove koja ostvaruje međunarodnu suradnju.

- improving knowledge of foreign languages;
- using ICT;
- improving pedagogical approaches and school management;
- exchange of experiences and good practices with colleagues from abroad;
- cooperation with schools, kindergartens and institutions from European countries, developing and implementing joint projects;
- pupil exchange;
- internationalisation and development of a European dimension in kindergartens, schools, institutions, pupils, staff;
- increasing attractiveness of institutions through international cooperation.

Gdje je moguće provesti razdoblje
mobilnosti? /
Where can the mobility period be spent?

Prema pravilima Europske komisije, preduvjet je da jedna od država među kojima se ostvaruje mobilnost ima status punopravne članice Europske unije ili da u aktivnosti sudjeluje više država članica od kojih je najmanje jedna država članica Europske unije.

In accordance with the European Commission rules, one of the countries participating in the mobility has to be a European Union Member State. If several countries are participating in the activity, at least one has to be an EU Member State.

2. Program za cijeloživotno učenje (LLP) /
Lifelong Learning Programme (LLP)

Što uključuje finansijska potpora Agencije? /
What does the Agency's financial support cover?

Finansijska potpora, koju Agencija dodjeljuje korisnicima na osnovi javnoga natječaja i transparentnog načina odabira prijava, uključuje troškove života i puta, troškove kotizacije te jezičnu pripremu, prema pravilima Europske komisije.

The financial support, which the Agency awards on the basis of a public call for proposals and a transparent selection process, covers travel and living expenses and costs of participation and linguistic preparation, in accordance with the European Commission rules.

Kako se prijaviti?

Za aktivnosti se može prijaviti ispunjavanjem prijavnih obrazaca koji se mogu pronaći na internetskim stranicama Agencije:
www.mobilnost.hr i slanjem na adresu **Agencije za mobilnost i programe EU, Gajeva 22, 10000 Zagreb**. Pojedinac se prijavljuje putem svoje ustanove, dok ustanova sama odabire sudionike prema svojim kriterijima.

How can I apply?

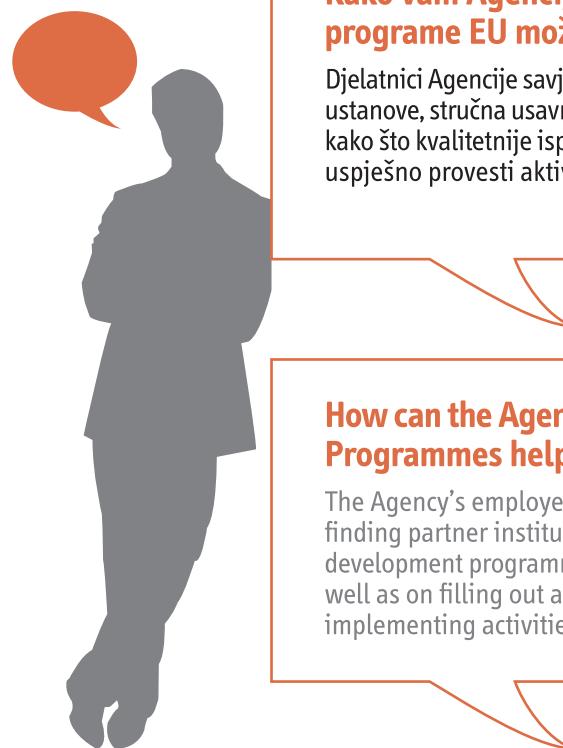
In order to apply for one of the activities, you have to fill out an application form which can be found on **www.mobilnost.hr**. The form should be sent to the address of the **Agency for Mobility and EU Programmes, Gajeva 22, 10000 Zagreb**. Individuals apply through their institution and the institution reserves the right to select the participants according to its own criteria.

Kako vam Agencija za mobilnost i programe EU može pomoći?

Djelatnici Agencije savjetuju kako pronaći partnerске ustanove, stručna usavršavanja, kontaktne seminare, kako što kvalitetnije ispuniti prijavní obrazac te kako uspješno provesti aktivnost.

How can the Agency for Mobility and EU Programmes help you?

The Agency's employees will provide advice on finding partner institutions, professional development programmes and contact seminars, as well as on filling out application forms and implementing activities successfully.

LEONARDO DA VINCI

Strukovno obrazovanje i osposobljavanje /
Vocational education and training

2. Program za cjeleživotno učenje (LLP) /
Lifelong Learning Programme (LLP)

2.2. Leonardo da Vinci i strukovno obrazovanje / **Leonardo da Vinci and vocational education and training**

Strukovno obrazovanje u Republici Hrvatskoj

Uslijed razvoja novih tehnologija, procesa globalizacije i stalnih promjena na tržištu rada, neophodna je modernizacija sustava strukovnog obrazovanja, s ciljem stjecanja novih znanja i vještina. Modernizacijom strukovnog obrazovanja povećat će se mogućnost zapošljivanja građana te samim time stvoriti konkurentnije tržište rada i razvijenije gospodarstvo.

U Hrvatskoj se većina građana obrazuje u sustavu strukovnog obrazovanja, njih čak više od 70% u 290 škola. Međutim, stečena kompetencija u sustavu strukovnog obrazovanja ne prati uvijek potrebe tržišta rada, što može dovesti do otežane mogućnosti zapošljavanja. Nadalje, sustav obrazovanja strukovnih nastavnika, kao ni struktura nastavnih programa, ne prati uvijek brzi razvoj tehnologije.

U skladu s načelima unapređenja strukovnog sustava, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa donijelo je Strategiju razvoja sustava strukovnog obrazovanja u Republici Hrvatskoj 2008. - 2013., čiji je cilj promicanje i unapređenje kvalitete strukovnog obrazovanja u Hrvatskoj. Potrebno je, između ostalog, razviti nastavni plan za strukovne kvalifikacije koje su temeljene na kompetenciji i rezultatima učenja, istraživati i usklađivati potrebe tržišta rada s obrazovanjem te kontinuirano stručno usavršavati, ne samo nastavnike u strukovnom obrazovanju, nego i sve osobe na tržištu rada (zaposlene ili nezaposlene).

Vocational education and training in Croatia

Due to the development of new technologies, the process of globalisation and constant changes in the labour market, the system of vocational education and training needs to be modernised so as to allow the acquisition of new knowledge and skills. The modernisation of vocational education and training will increase the citizens' employability, thus leading to a more competitive labour market and a more developed economy.

In Croatia, the majority of citizens, more than 70%, undergo vocational education and training in a total of 290 schools. However, the competences they acquire in the system of vocational education and training are not always in full harmony with the needs of the labour market, which can lead to reduced employability. Furthermore, the training system for teachers in vocational education and training and the structure of teaching programmes do not always follow the fast technological development.

Aiming to promote vocational education and training in Croatia and enhance its quality, the Ministry of Science, Education and Sports adopted the Strategy for the Development of the System of Vocational Education and Training in the Republic of Croatia 2008 - 2013. Its priorities include the development of a curriculum for vocational qualifications based on competences and learning outcomes, the harmonisation of labour market needs and the education system, the continuous professional development of teachers in vocational education and training as well as all persons in the labour market (employed and unemployed).

2. Program za cjeloživotno učenje (LLP) / Lifelong Learning Programme (LLP)

Što je Leonardo da Vinci?

Leonardo da Vinci je potprogram unutar Programa za cjeloživotno učenje osmišljen s ciljem unaprjeđenja strukovnog obrazovanja i sposobljavanja, pokrenut još 1995. godine, a obuhvaća širok spektar mogućnosti, počevši od usavršavanja stručnih znanja, vještina i sposobnosti pojedinaca pa sve do međunarodne suradnje ustanova koje provode strukovno obrazovanje i tržišta rada na obrazovnim projektima. Aktivnostima potprograma Leonardo da Vinci mogu se stručno usavršavati učenici, (ne)nastavno osoblje i osobe na tržištu rada diljem Europe. Sudionici stječu stručne i životne vještine tijekom prakse/usavršavanja te se vraćaju s boljom stručnom kompetencijom, znanjem jezika i razumijevanjem kulturnih razlika.

Također, aktivnostima projekata partnerstva razvija se međunarodna suradnja među ustanovama uključenima u strukovno obrazovanje, što dovodi do internacionalizacije, povećanja ugleda ustanove, novina u nastavnim planovima i programima, kao i samom načinu rada. Iz svega navedenoga proizlazi to da sudjelovanje u Leonardu višestruko povećava kvalitetu strukovnog obrazovanja.

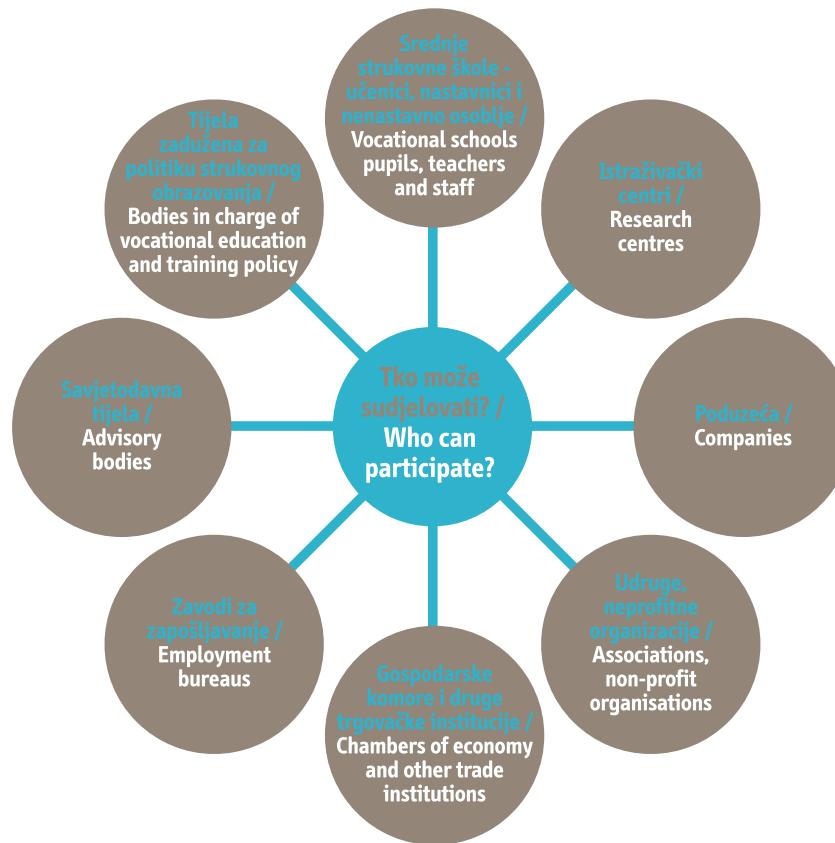
What is Leonardo da Vinci?

Leonardo da Vinci is a sub-programme of the Lifelong Learning Programme launched in 1995 with the aim of enhancing vocational education and training. Leonardo encompasses a wide spectrum of opportunities, from enhancing individuals' professional knowledge, skills and competences to international cooperation in educational projects between institutions providing vocational education and training and the labour market. The activities of the Leonardo da Vinci sub-programme enable the professional development of pupils, staff and persons in the labour market throughout Europe. The participants acquire professional and life skills during their in-service training/professional development, and return to their home country with enhanced professional competences, knowledge of foreign languages and understanding of cultural differences.

Furthermore, the activities of partnership projects develop international cooperation between institutions involved in vocational education and training, which leads to internationalisation, increased institution reputation and innovation in curricula and teaching methods. All of the above shows that participation in Leonardo has multiple benefits for the quality of vocational education and training.

**2. Program za cjeeloživotno učenje (LLP) /
Lifelong Learning Programme (LLP)**

Aktivnosti potprograma Leonardo da Vinci su:

Mobilnost

- stručna praksa za učenike srednjih strukovnih škola/polaznike srednjoškolskih strukovnih programa (2 tjedna - 39 tjedana)
- stručna praksa za osobe na tržištu rada (2 tjedna - 26 tjedana)
- stručna praksa za nastavno/nenastavno osoblje/stručnjake u strukovnom obrazovanju (1 tjedan - 6 tjedana).

Partnerstva

- suradnja srednjih strukovnih škola, visokoškolskih ustanova, poduzeća i organizacija na području strukovnog obrazovanja (2 godine).

Prijenos inovacija

- suradnja ustanova na međunarodnoj razini, koja omogućuje prilagođavanje postojećih inovativnih praksi u novim okružjima, usmjerena na jasne učinke projekta na strukovni obrazovni sustav, odnosno određenu ciljnu skupinu (u trajanju od 2 godine).

Pripremni posjeti

- posjeti kontaktnim seminarima i sastancima u svrhu izrade projekata (1 do 5 dana)

Leonardo da Vinci activities are:

Mobility

- traineeships for pupils of vocational secondary schools/participants of vocational education and training (2 -39 weeks)
- traineeships for persons in the labour market (2 - 26 weeks)
- traineeships for staff/experts in vocational education and training (1 - 6 weeks)

Partnerships

- cooperation between vocational schools, higher education institutions, companies and organisations in the field of vocational education and training (2 years)

Transfer of Innovation

- cooperation of institutions on an international level aimed at adapting existing innovative practices for use in new settings, focused on impacts of the project on VET and designated target groups (up to 2 years)

Preparatory visits

- attendance of contact seminars and meetings with the aim of project development (1 to 5 days)

2. Program za cjeleživotno učenje (LLP) / Lifelong Learning Programme (LLP)

Komu je Leonardo da Vinci namijenjen? / Who is Leonardo da Vinci for?

Potprogram Leonardo da Vinci namijenjen je svim osobama i ustanovama uključenima u strukovno obrazovanje i osposobljavanje, kao i ustanovama aktivnima na tržištu rada. Ustanove koje mogu sudjelovati u potprogramu Leonardo da Vinci jesu:

- ustanove koje provode strukovno obrazovanje i osposobljavanje (srednje strukovne škole, pučka učilišta, itd.);
- udruge i predstavnici uključeni u strukovno obrazovanje i osposobljavanje uključujući i udruge učenika, roditelja i nastavnika;
- poduzeća, društveni/socijalni partneri i ostali predstavnici rada, uključujući gospodarske komore i ostale trgovačke institucije;
- tijela odgovorna za sustave i smjernice na području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini;
- ustanove za visokoškolsko obrazovanje;
- neprofitne organizacije, dobrovoljna udruženja, građanske udruge i inicijative.

Pojedinci koji sudjeluju u aktivnostima potprograma Leonardo da Vinci jesu:

učenici srednjih strukovnih škola, odrasli polaznici srednjoškolskih strukovnih programa, nastavnici i podučavatelji u strukovnom obrazovanju, zaposleni/nezaposleni i osobe koje su nedavno diplomirale, voditelji kadrovskih službi u poduzećima, vodeće osobe u ustanovama za osmišljavanje i provođenje smjernica za strukovno obrazovanje itd..

Leonardo is intended for all persons and institutions involved in vocational education and training, as well as institutions active in the labour market. Institutions that can participate in Leonardo are:

- institutions providing vocational education and training (vocational schools, open universities, etc.);
- associations and their representatives involved in vocational education and training, including pupils, parents and teachers associations;
- companies, social partners and other labour representatives, including chambers of economy and other trade institutions;
- bodies responsible for systems and guidelines in the field of vocational education and training at the local, regional and state level;
- institutions of higher education;
- non-profit organisations, voluntary associations, citizens associations and initiatives.

Individuals who participate in Leonardo activities are:

pupils in vocational secondary schools, adult learners in secondary vocational programmes, teachers and trainers in vocational education and training, the employed/unemployed and recent graduates, heads of human resources units in companies, senior employees in institutions for developing and implementing guidelines for vocational education and training, etc.

Koje zemlje mogu biti partneri u potprogramu Leonardo da Vinci? / Which countries can be partners in Leonardo da Vinci?

Za sudjelovanje u projektima mobilnosti i pripremnim posjetima Leonardo da Vinci, potrebno je imati najmanje jednog partnera u nekoj od 27 država članica Europske unije - dok je za projekte partnerstva i projekte prijenosa inovacija potrebno imati najmanje tri partnera, od kojih jedan treba biti iz države članice EU.

In order to participate in Leonardo mobility projects and preparatory visits, you need to have at least one partner from one of the 27 EU Member States. In order to participate in partnership projects and transfer of innovation projects you need to have at least 3 partners, one of which has to be from an EU Member State.

2. Program za cjeeloživotno učenje (LLP) /
Lifelong Learning Programme (LLP)

Što uključuje finansijska potpora Agencije? /
What does the Agency's financial support cover?

Finansijska potpora koju Agencija dodjeljuje korisnicima na osnovi javnog natječaja i transparentnog načina odabira prijava uključuje životne i putne troškove, organizaciju mobilnosti te jezičnu, kulturnu i pedagošku pripremu, prema pravilima Europske komisije.

The financial support, which the Agency awards on the basis of a public call for proposals and a transparent selection process, covers travel and living expenses, organisation of mobility and costs of linguistic, cultural and pedagogical preparation, in accordance with the European Commission rules.

Kako se prijaviti?

Za aktivnosti se može prijaviti ispunjavanjem prijavnih obrazaca koji se mogu pronaći na internetskim stranicama Agencije www.mobilnost.hr i slanjem na adresu **Agencije za mobilnost i programe EU, Gajeva 22, 10 000 Zagreb**. Pojedinac se prijavljuje putem svoje ustanove, dok ustanova sama odabire sudionike prema svojim kriterijima.

How can I apply?

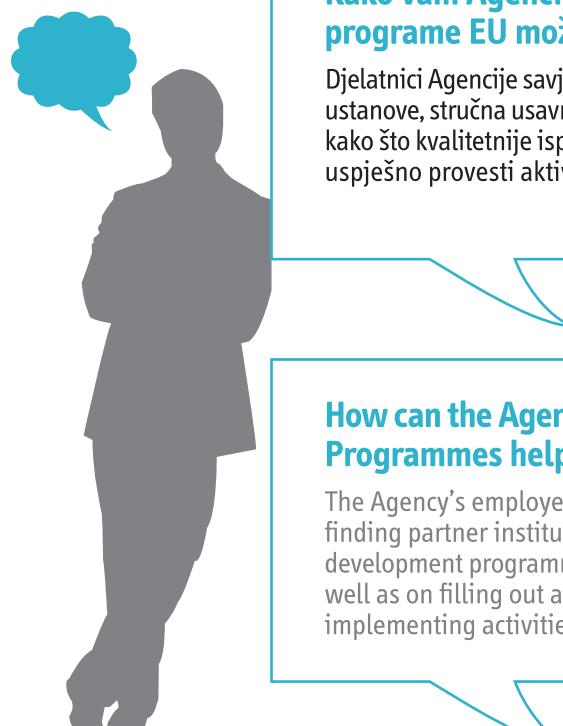
In order to apply for one of the activities, you have to fill out an application form which can be found on www.mobilnost.hr. The form should be sent to the address of the **Agency for Mobility and EU Programmes, Gajeva 22, 10000 Zagreb**. Individuals apply through their institution and the institution reserves the right to select the participants according to its own criteria.

Kako vam Agencija za mobilnost i programe EU može pomoći?

Djelatnici Agencije savjetuju kako pronaći partnerske ustanove, stručna usavršavanja, kontaktne seminare, kako što kvalitetnije ispuniti prijavnji obrazac te kako uspješno provesti aktivnost.

How can the Agency for Mobility and EU Programmes help you?

The Agency's employees will provide advice on finding partner institutions, professional development programmes and contact seminars, as well as on filling out application forms and implementing activities successfully.

ERASMUS

Visokoškolsko obrazovanje /
Higher education

A photograph of a young man and woman in graduation gowns and caps. The man is in the foreground, smiling and giving a thumbs-up. The woman is behind him, also smiling. They are standing in front of a green chalkboard with mathematical equations written on it.

$F(x) + C_1 \Big]_{x=b} - [F(x) + C_1]_{x=a} = F(b) + C_1 -$

$\langle x_{1/2} = \frac{1}{2} (x_{k-1} +$

$k h$

$= h(y_{1/2} + y_{3/2})$

2. Program za cjeleživotno učenje (LLP) /
Lifelong Learning Programme (LLP)

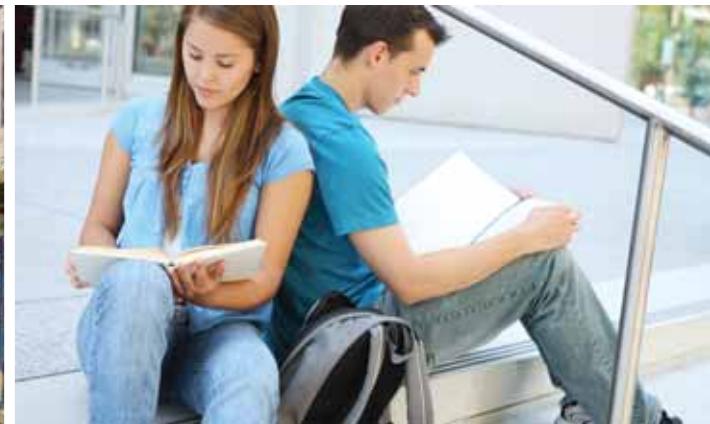
2.3. Erasmus i visoko obrazovanje / **Erasmus and higher education**

Visoko obrazovanje u Republici Hrvatskoj

U sustavu visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj trenutačno postoji 135 visokih učilišta, na kojima studira nešto više od 140.000 studenata. Od 2003. godine visoka učilišta prolaze intenzivne promjene u skladu s načelima Bolonjske deklaracije. Provedba bolonjskog procesa dugoročan je projekt, čija je prva faza u Hrvatskoj uspješno zaključena. Na određenim je područjima postignut značajan napredak, prije svega u pogledu ustroja triju razina visokog obrazovanja i fleksibilnosti u odabiru studija i pristupu tržištu rada. Jedan je od bitnih aspekata bolonjskog procesa akademска mobilnost te internacionalizacija visokih učilišta. Dosad su glavni pokretači mobilnosti bili programi TEMPUS i CEEPUS te bilateralni i multilateralni programi mobilnosti koje provode Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa te visoka učilišta u Republici Hrvatskoj. Nadalje, u akademskoj godini 2008./2009. Agencija za mobilnost i programe EU pokrenula je u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa Program bilateralne mobilnosti u visokom obrazovanju s ciljem pripreme hrvatskih visokih učilišta za sudjelovanje u programu Erasmus, čime je omogućena mobilnost studenata, sveučilišnih nastavnika i administrativnog osoblja. Unatoč svemu, broj studenata koji su uključeni u programe akademске mobilnosti još je uvijek nizak u usporedbi s europskim prosjekom. Od akademске godine 2009./2010. u Republici Hrvatskoj počeo se provoditi najveći europski program mobilnosti u visokom obrazovanju - Erasmus, a broj mobilnih studenata u stalnom je porastu.

Higher education in Croatia

At the moment, the system of higher education in Croatia includes 135 higher education institutions with more than 140 000 students. Since 2003, higher education institutions have undergone extensive changes in line with the principles of the Bologna declaration. The implementation of the Bologna process is a long-term project, the first stage of which has been successfully completed in Croatia. Significant progress was made in certain areas, primarily in the development of three levels of higher education and flexibility in the choice of studies and access to the labour market. Academic mobility and internationalisation of higher education institutions are important aspects of the Bologna process. Thus far, the main drivers of mobility have been the TEMPUS and CEEPUS programmes and the bilateral and multilateral mobility programmes implemented by the Ministry of Science, Education and Sports and higher education institutions in Croatia. Furthermore, in the academic year 2008/2009, the Agency for Mobility and EU Programmes and the Ministry of Science, Education and Sports launched a Programme of Bilateral Mobility in Higher Education with the aim of preparing Croatian higher education institutions for participation in the Erasmus programme, providing opportunities for the mobility of students, university teachers and administrative staff. However, the number of students participating in academic mobility programmes is still low in comparison to the European average. Ever since the implementation of the biggest European Higher Education programme - Erasmus, in Croatia in the academic year 2009/2010, the number of mobile students is rapidly increasing.

2. Program za cjeeloživotno učenje (LLP) / Lifelong Learning Programme (LLP)

Zašto je važna akademska mobilnost? /
Why is academic mobility important?

Mogućnošću sudjelovanja u programima Erasmus i Erasmus Mundus, bolonjski će proces na visokim učilištima u RH zaživjeti u punom smislu riječi. Akademska mobilnost donosi niz prednosti, kako za pojedinca tako i za ustanovu. Akademska mobilnost omogućuje pojedincima iskustvo rada i života u drugičijem akademskom, kulturnom i društvenom okruženju. Studenti se nakon završetka razdoblja studija provedenog u inozemstvu vraćaju u svoju matičnu ustanovu s većim stupnjem samostalnosti, kulturološki obogaćeni, s poboljšanim znanjem stranog jezika i većom motivacijom za nastavak studija. Nadalje, neka su istraživanja pokazala kako bivši Erasmus-studenti, zahvaljujući međunarodnom iskustvu, puno lakše pronalaze prvi posao, osobito u međunarodno orijentiranim tvrtkama. Mobilnost je pojedinaca iznimno korisna i za same ustanove. Mobilni su studenti i nastavnici nositelji novih ideja i kontakata čime se pridonosi međunarodnom karakteru ustanova. Zahvaljujući iskustvu stečenom uz programe akademske mobilnosti, studentima i nastavnicima pruža se mogućnost usporedbe ustanova i sustava, čime se pridonosi razvoju kvalitete visokog obrazovanja i istraživanja.

The opportunity to participate in the Erasmus and Erasmus Mundus programmes will bring the Bologna process in Croatian higher education institutions fully to life. Academic mobility has many benefits for both the individual and the institution. It allows individuals to experience working and living in a different academic, cultural and social environment. After the completion of their study period abroad, students return to their original institution with a higher degree of independence, culturally enriched, with improved knowledge of foreign languages and with greater motivation to complete their studies. Furthermore, some research has shown that former Erasmus students find it much easier to find their first job owing to their international experience. Individuals' mobility is also highly beneficial for their institutions. Mobile students and teachers bring new ideas and contacts, which contributes to the international character of the institution. Owing to the experience gained through academic mobility programmes, students and teachers can compare institutions and systems, thus contributing to the development of quality of higher education and research.

2. Program za cjeloživotno učenje (LLP) / Lifelong Learning Programme (LLP)

Što je Erasmus?

Erasmus je najpoznatiji program akademske mobilnosti u Europi, koji je pokrenula Europska komisija s ciljem promicanja suradnje i mobilnosti na području visokog obrazovanja. Od njegova osnutka, 1987. godine, dosad je 2 milijuna studenata ostvarilo mobilnost. Erasmus je od 2007. godine sastavni dio Programa za cjeloživotno učenje, a jedan je od ciljeva da se do 2013. godine postigne broj od 3 milijuna mobilnih studenata.

What is Erasmus?

Erasmus is the flagship programme for academic mobility in Europe. It was developed by the European Commission in order to promote cooperation and mobility in higher education. Since its founding in 1987, Erasmus has enabled the mobility of 2 million students. Since 2007, Erasmus has been part of the Lifelong Learning Programme, and one of its goals is to reach a total of 3 million mobile students by 2013.

Aktivnosti potprograma Erasmus jesu:

- Mobilnost studenata:** studijski boravak ili stručna praksa (3 - 12 mjeseci).

- Mobilnost nastavnog osoblja** (uvjet je najmanje 5 sati nastave): održavanje nastave u trajanju od 1 dana do 6 tjedana ili stručno usavršavanje u trajanju od 5 dana do 6 tjedana.

- Mobilnost nenastavnog osoblja:** stručno usavršavanje u trajanju 5 dana do 6 tjedana.

- Pripremni posjeti** (1 - 5 dana):
 - sudjelovanje na kontaktnim seminarima,
 - posjeti postojećim i potencijalnim partnerskim ustanovama.

- Intenzivni programi** (2 - 6 tjedana): kraći obrazovni programi kojima se u multinacionalnom okruženju obrađuju specifične, interdisciplinarnе teme koje nisu sastavni dio nastavnog plana i programa.

- Erasmus intenzivni jezični tečajevi** (2 - 6 tjedana):
 - za studente: mogućnost učenja jezika u inozemstvu,
 - za visokoškolske ustanove: mogućnost organiziranja tečaja.

Erasmus activities are:

- Student mobility:** study stays or placements (3 - 12 months)

- Teaching staff mobility** (prerequisite at least 5 hours of teaching) - teaching assignment in duration between 1 day and 6 weeks or training in duration between 5 days and 6 weeks

- Non-teaching staff mobility** - training in duration between 5 days and 6 weeks

- Preparatory visits** (1 - 5 days)
 - participation in contact seminars
 - visits to current and potential partner institutions

- Intensive Programmes** (2 - 6 weeks) - shorter study programmes in a multinational environment which cover specific, interdisciplinary topics which do not belong to a regular curriculum

- Erasmus intensive foreign language courses** (2 - 6 weeks):
 - for students - opportunity of learning language abroad
 - for higher education institutions - opportunity to organise a course.

2. Program za cijeloživotno učenje (LLP) / Lifelong Learning Programme (LLP)

Komu je Erasmus namijenjen? / Who is Erasmus for?

U potprogramu Erasmus mogu sudjelovati studenti te nastavno i nenastavno osoblje visokih učilišta kojima je dodijeljena Erasmus sveučilišna povelja. O dodjeli Erasmus sveučilišne povelje odlučuje Europska komisija na osnovi prijava visokih učilišta.

Erasmus is intended for students as well as for teaching and non-teaching staff at higher education institutions that have been awarded the Erasmus University Charter. Erasmus University Charters are awarded by the European Commission on the basis of applications by higher education institutions.

Gdje je moguće ostvariti mobilnost? / Where can the mobility period be spent?

Prema pravilima Europske komisije, preduvjet je da jedna od država između kojih se ostvaruje mobilnost ima status članice Europske unije. Iz tog je razloga mobilnost iz Hrvatske moguće ostvariti isključivo prema 27 država članica Europske unije. Turska, Island, Lihtenštajn, Norveška, Švicarska i Makedonija nemaju status država članica EU pa, iako sudjeluju u programu, ne mogu biti odredište za mobilnost.

In accordance with the European Commission rules, one of the countries participating in the mobility has to be a European Union Member State. This is why outgoing mobility from Croatia can only be realised towards the 27 EU Member States. Turkey, Iceland, Lichtenstein, Norway, Switzerland and Macedonia do not have EU Member State status and thus cannot receive incoming students from Croatia.

2. Program za cjeeloživotno učenje (LLP) / Lifelong Learning Programme (LLP)

Što uključuje finansijska potpora Agencije? / What does the Agency's financial support cover?

Mjesečni iznos finansijske potpore za studente (stipendije) određuje svako visoko učilište zasebno, ali u skladu sa smjernicama Agencije za mobilnost i programe EU. Mjesečni iznosi finansijskih potpora iznose 400 eura (za studijski boravak) i 440 eura (za stručnu praksu) u kunskoj protuvrijednosti te djelomično pokrivaju troškove života, puta i smještaja.

Finansijska je potpora za nastavno i nenastavno osoblje određena pravilima Agencije za mobilnost i programe EU, a sastoji se od dnevnicu i putnih troškova.

Studenti i osoblje s invaliditetom imaju pravo na uvećan iznos finansijske potpore.

The amount of the monthly allowance for students (scholarship) is determined by each higher education institution in accordance with the guidelines of the Agency for Mobility and EU Programmes. The monthly allowance is EUR 400 for a study stay and EUR 440 for a professional internship (paid in HRK) and it is intended to contribute towards travel, living and accommodation expenses.

The amount of the financial support for teaching and non-teaching staff is determined according to the rules of the Agency for Mobility and EU Programmes. It consists of per diems and travel expenses.

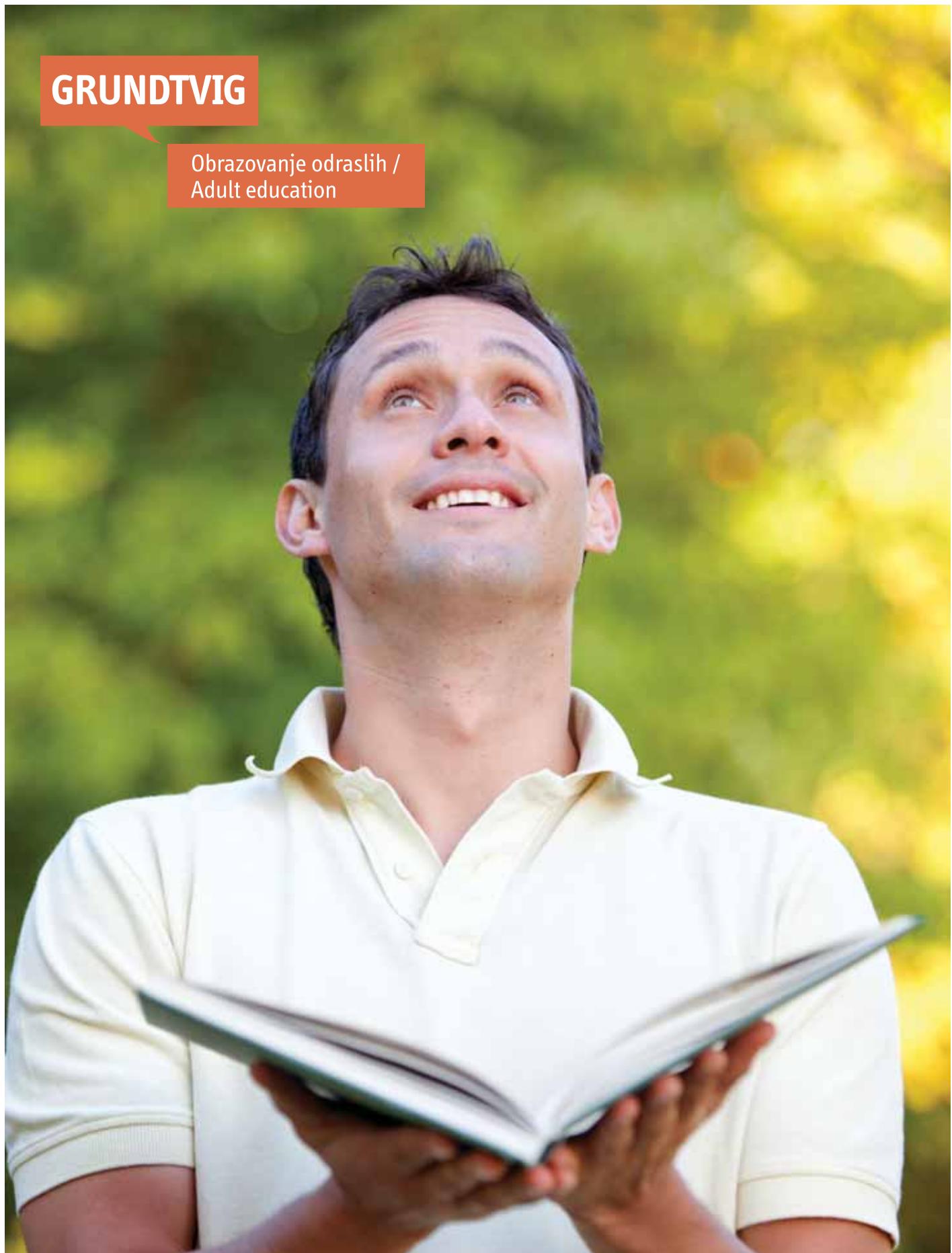
Students and staff with disabilities are entitled to higher financial support.

Kako se prijaviti?

Visoka učilišta kojima je dodijeljena Erasmus sveučilišna povjala prijavljuju se Agenciji za mobilnost i programe EU za dodjelu finansijske potpore u svrhu realizacije mobilnosti studenata i osoblja. Krajnji korisnici (studenti, nastavnici i administrativno osoblje) prijavljuju se za finansijsku potporu na interne natječaje koje raspisuju njihova matična visoka učilišta.

How can I apply?

Higher education institutions that are EUC holders apply to the Agency for Mobility and EU Programmes for financial support for the realisation of student and staff mobility. Students, teaching and administrative staff, as end beneficiaries, apply for a grant to their respective home institutions in accordance with deadlines set in internal calls published by home higher education institutions.

GRUNDTVIG

Obrazovanje odraslih /
Adult education

**2. Program za cjeleživotno učenje (LLP) /
Lifelong Learning Programme (LLP)**

2.4. Grundtvig i obrazovanje odraslih / Grundtvig and adult education

Obrazovanje odraslih u Republici Hrvatskoj

Republika Hrvatska ima stoljetnu tradiciju institucionalnog obrazovanja odraslih, počevši od 1907. godine. Hrvatska danas ima mrežu ustanova za obrazovanje odraslih gotovo na cijelom svojem području i velik broj različitih ustanova koje, uz svoje redovite djelatnosti, provode i programe obrazovanja odraslih. Obrazovna ponuda, posebice na području neformalnog učenja, velika je i široka i u pravilu je nastala kao odgovor na obrazovne potrebe građana i pravnih osoba.

Obrazovanje odraslih u okviru formalnog učenja provodi se na temelju programa koji je odobrilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, a provode ga otvorena učilišta, osnovne i srednje škole, visoka učilišta, škole stranih jezika, ustanove koje skrbe o osobama s posebnim potrebama i invaliditetom i drugi, ukoliko zadovoljavaju zadane preduvjete. Formalno obrazovanje odraslih vodi stjecanju javne isprave. Ustanove za obrazovanje odraslih provode programe za stjecanje prve kvalifikacije, dokvalifikacije, stručnog usavršavanja i prekvalifikacije.

Sustav obrazovanja odraslih u Republici Hrvatskoj trenutačno broji oko 500 ustanova, koje čine važnu sastavnicu cjelokupnog sustava obrazovanja.

Adult education in Croatia

Croatia has a century-old tradition of institutional adult education, starting with 1907. Today, Croatia's network of adult education institutions covers almost its entire area, while a large number of other institutions provide adult education programmes in addition to their main activity. Educational provision, especially in the field of non-formal learning, is large and broad, having developed mainly in response to the educational needs of citizens and companies.

Formal adult education is provided on the basis of programmes approved by the Ministry of Science, Education and Sports. It can be provided by open universities, primary and secondary schools, higher education institutions, foreign language schools, institutions for the care of persons with special needs and disabilities, etc., given that they comply with the legal prerequisites. Formal adult education leads to the acquisition of an official certificate. Adult education institutions provide programmes for the acquisition of first qualification, additional qualifications, professional development and requalification.

At the moment, the Croatian system of adult education includes around 500 adult education institutions, which constitute an important part of the overall education system.

2. Program za cjeloživotno učenje (LLP) / Lifelong Learning Programme (LLP)

Što je Grundtvig?

Grundtvig je potprogram unutar Programa za cjeloživotno učenje koji omogućuje sudjelovanje u aktivnostima mobilnosti i međunarodne suradnje među ustanovama za obrazovanje odraslih. Aktivnosti Grundtviga donose niz prednosti, kako za samog pojedinca tako i za ustanovu te omogućuju pojedincima iz sustava obrazovanja odraslih iskustvo usavršavanja, rada i života u drukčijem obrazovnom, kulturnom i društvenom okruženju. Nastavno i nenastavno osoblje se nakon završetka aktivnosti vraća u svoju maticnu ustanovu s većim stupnjem samostalnosti, kulurološki obogaćeno, s poboljšanim znanjem stranog jezika te velikom motivacijom za rad i prenošenje iskustava.

Sudjelovanje u aktivnostima potprograma Grundtvig pridonosi razvoju znanja, vještina i sposobnosti koje rezultiraju većom mogućnošću zapošljavanja odraslih osoba, ili pak njihovim društvenim ili osobnim razvojem. Sudjelovanje također utječe na razvoj obrazovanja odraslih kao važnog dijela cjeloživotnog učenja.

What is Grundtvig?

Grundtvig is a sub-programme of the Lifelong Learning Programme which enables participation in mobility and international cooperation between adult education institutions. Grundtvig activities provide a series of benefits to both the individual and the institutions. They provide opportunities for individuals from the adult education system to experience professional development, work and life in a different educational, cultural and social environment. After the completion of the activity, teaching and non-teaching staff return to their original institution with a higher degree of independence, culturally enriched, with improved knowledge of foreign languages and greater motivation for work and transfer of experiences.

Participation in Grundtvig sub-programme activities contributes to the development of knowledge, skills and competences which lead to increased employability of adults or their social or personal development. Participation also contributes to the development of adult education as an important part of lifelong learning.

Komu je Grundtvig namijenjen?

Grundtvig je namijenjen djelatnicima iz područja obrazovanja odraslih, budućem nastavnom i nenastavnom osoblju na području obrazovanja odraslih, osobama uključenima u stručno usavršavanje nastavnog osoblja zaposlenog na području obrazovanja odraslih, nezaposlenim nastavnicima i onima koji se ponovno zapošljavaju na području obrazovanju odraslih nakon razdoblja izbjivanja te diplomiranim stručnjacima kvalificiranim za obrazovanje odraslih.

Who is Grundtvig for?

Employees in adult education, persons involved in the professional development of adult education staff, future educational and non-educational staff, unemployed teachers and those re-entering the field of adult education teaching after a break, as well as experts in adult education.

2. Program za cjeleživotno učenje (LLP) /
Lifelong Learning Programme (LLP)

**2. Program za cjeleživotno učenje (LLP) /
Lifelong Learning Programme (LLP)**

Aktivnosti potprograma Grundtvig jesu:

- **Stručno usavršavanje** nastavnoga i nenastavnog osoblja u obrazovanju odraslih u nekoj od europskih država, u trajanju od 5 dana do 6 tjedana, u obliku tečaja, seminara ili obavljanja prakse.

- **Posjeti i razmjene** za nastavno i nenastavno osoblje, konferencije, seminari, job shadowing u trajanju od 1 dana do 12 tjedana.

- **Pripremni posjeti** potencijalnoj partnerskoj ustanovi i kontakti seminari radi pronalaženja partnerske ustanove, u trajanju do 5 dana.

- **Partnerstva** između ustanova za obrazovanje odraslih (trajanje 2 godine).

- **Grundtvig asistenti** za nastavno ili nenastavno osoblje u obrazovanju odraslih, koji provode 12 - 45 tjedana u europskoj ustanovi za obrazovanje odraslih.

- **Grundtvig radionice**, radionice za odrasle učenike na temu umjetnosti, matematike, znanosti, jezika, europskih pitanja, aktivnoga građanstva i sl., u trajanju od 5 do 10 dana.

- **Volunteerska partnerstva**, volontiranja, razmjene u trajanju od 3 do 8 tjedana (trajanje projekta 2 godine).

Grundtvig activities are:

- **In-service training** of teaching and non-teaching staff in a European country for a period between 5 days and 6 weeks, in the form of courses, seminars or job shadowing.

- **Visits and exchange** for teaching and non-teaching staff, conferences, seminars, job shadowing, in a period between 1 day and 12 weeks.

- **Preparatory visits** to a potential partner institution and contact seminars for finding partner institutions in the duration of up to 5 days.

- **Partnerships** between adult education institutions. Duration of the project is 2 years.

- **Grundtvig Assistantships (assistants)** for teaching and non teaching staff in adult education who spend 12 - 45 weeks in an adult education institution for work practice in a European country.

- **Grundtvig workshops**, workshops for adult learners on the subject of art, mathematics, science, languages, European issues, active citizenship, etc., for a period of 5-10 days.

- **Volunteering partnerships**, volunteering exchange in a period of 3 to 8 weeks. Duration of the project is 2 years.

Gdje je moguće provesti razdoblje mobilnosti? / Where can the mobility period be spent?

Prema pravilima Europske komisije, preduvjet je da jedna od država između kojih se ostvaruje mobilnost ima status članice Europske unije ili da u aktivnosti sudjeluje više država od kojih je najmanje jedna članica Europske unije.

In accordance with the European Commission rules, one of the countries participating in the mobility has to be a European Union Member State. If several countries are participating in the activity, at least one has to be an EU Member State.

2. Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Lifelong Learning Programme (LLP)

Što uključuje finansijska potpora Agencije? /
What does the Agency's financial support cover?

Finansijska potpora, koju Agencija dodjeljuje korisnicima na osnovi javnoga natječaja i transparentnog načina odabira prijava, uključuje putne i životne troškove, troškove kotizacije te jezičnu, kulurološku i pedagošku pripremu, prema pravilima Europske komisije.

The financial support, which the Agency awards on the basis of a public call for proposals and a transparent selection process, covers travel and living expenses, organisation of mobility and linguistic, cultural and pedagogical preparation, in accordance with the European Commission rules.

Kako se prijaviti?

Korisnici se prijavljuju putem svojih matičnih ustanova koje moraju imati status pravne osobe. U slučaju nepostojanja matične ustanove (npr. kod bivših profesora/učitelja ili ostalih djelatnika u odgoju i obrazovanju koji se ponovno zapošljavaju nakon razdoblja izbivanja), prijave se mogu izravno dostaviti Agenciji.

How can I apply?

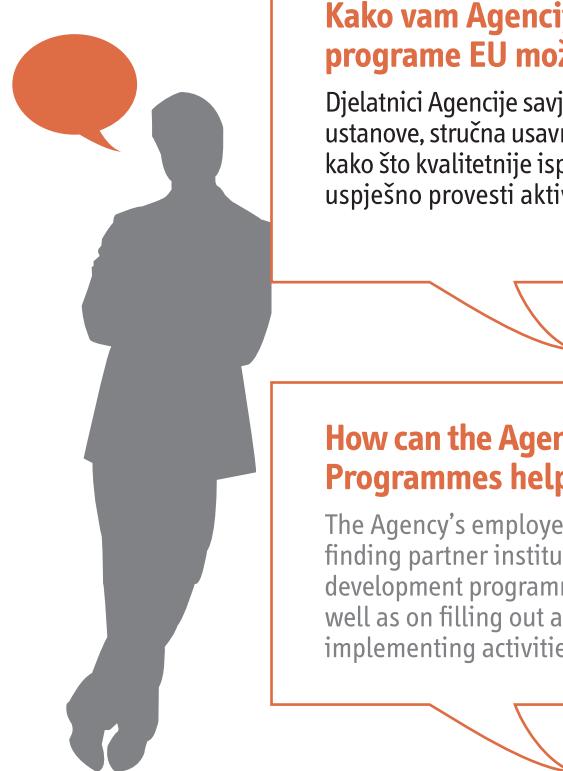
Users apply through their institutions, which have to have a legal personality. If the user is not affiliated with an institution (e.g. in the case of former professors/teachers or other employees in education who are entering the field after a period of absence), applications can be submitted directly to the Agency.

Kako vam Agencija za mobilnost i programe EU može pomoći?

Djelatnici Agencije savjetuju kako pronaći partnerske ustanove, stručna usavršavanja, kontaktne seminare, kako što kvalitetnije ispuniti prijavni obrazac te kako uspješno provesti aktivnost.

How can the Agency for Mobility and EU Programmes help you?

The Agency's employees will provide advice on finding partner institutions, professional development programmes and contact seminars, as well as on filling out application forms and implementing activities successfully.

2. Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Lifelong Learning Programme (LLP)

2.5. Studijski posjeti i obrazovna politika / Study visits and education policy

Što su studijski posjeti?

U okviru Transverzalnog programa, dijela Programa za cjeloživotno učenje, provode se i aktivnosti studijskih posjeta. Studijski su posjeti usmjereni na donositelje odluka u cjelokupnom sustavu obrazovanja, pokrivajući tako cijelu obrazovnu vertikalnu - od vrtića do visokog obrazovanja i obrazovanja odraslih.

Sudjelovanjem u studijskim posjetima promiče se suradnja na europskoj razini na područjima koja pokrivaju dva ili više potprograma Programa za cjeloživotno učenje te se promiče kvaliteta i transparentnost u sustavima obrazovanja i osposobljavanja zemalja sudionica Programa za cjeloživotno učenje. Poseban se naglasak polaže na praćenje novih trendova u obrazovanju i osposobljavanju te dobre prakse kao i na razmjeni iskustava. Donositelji odluka u obrazovanju i osposobljavanju biraju jednu od osam tema - primjerice ključne kompetencije, obrazovanje i osposobljavanje za lakšu zapošljivost, trendovi i izazovi u cjeloživotnom učenju i druge - iz Kataloga studijskih posjeta koji sadrži više od 200 studijskih posjeta.

Katalog možete pronaći na www.mobilnost.hr

What are study visits?

Study visits are one of the activities of the Transversal Programme, part of the Lifelong Learning Programme. Study visits are intended for decision-makers in the entire education system, which means that they cover the entire education process from kindergarten to higher and adult education.

Participation in study visits promotes cooperation at the European level in fields covered by two or more sub-programmes of the Lifelong Learning Programme, as well as quality and transparency in education and training systems in the countries participating in the Lifelong Learning Programme. Special emphasis is placed on keeping up with new trends in education and training, examples of good practice and exchange of experience. Decision-makers in education and training can choose one of eight topics - e.g. key competences, education and training for easier employability, trends and challenges in lifelong learning and others - from the Catalogue of Study Visits which includes more than 200 study visit opportunities.

To access the Catalogue go to www.mobilnost.hr

Gdje je moguće provesti razdoblje mobilnosti? / Where can the mobility period be spent?

Studijski se posjeti održavaju u zemljama Europske unije, zemljama EFTA-e i Turskoj.

Study visits are held in European Union Member States, EFTA countries and Turkey.

2. Program za cjeeloživotno učenje (LLP) /
Lifelong Learning Programme (LLP)

Što uključuje finansijska potpora Agencije? /
What does the Agency's financial support cover?

Finansijska potpora koju Agencija dodjeljuje korisnicima na osnovi javnoga natječaja i transparentnog načina odabira prijava uključuje životne i putne troškove, prema pravilima Europske komisije.

The financial support, which the Agency awards on the basis of a public call for proposals and a transparent selection process, covers travel and living expenses, in accordance with the European Commission rules.

Kako se prijaviti?

Korisnici se prijavljuju putem svojih matičnih ustanova, koje moraju imati status pravne osobe. Prijave se izvode ispunjavanjem prijavnih obrazaca koji se mogu pronaći na internetskim stranicama Agencije: www.mobilnost.hr slanjem na adresu **Agencije za mobilnost i programe EU, Gajeva 22, 10000 Zagreb.**

How can I apply?

Users apply through their institutions, which have to have a legal personality. To apply, you have to fill out an application form which can be obtained from the Agency's website: www.mobilnost.hr and send it to the following address: **Agency for Mobility and European Union Programmes, Gajeva 22, 10000 Zagreb, Croatia.**

Kako Vam Agencija za mobilnost i programe EU može pomoći?

Djelatnici Agencije savjetuju kako pronaći odgovarajući studijski posjet, kako što kvalitetnije ispuniti prijавni obrazac te kako uspješno provesti aktivnost.

How can the Agency for Mobility and EU Programmes help you?

The Agency's employees will provide advice on finding the appropriate study visit, as well as on filling out application forms and implementing activities successfully.

2. Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Lifelong Learning Programme (LLP)

Prikaz aktivnosti Programa za cjeloživotno učenje /
Activities available in the Lifelong Learning Programme

Potprogram / Sub-programme	Aktivnost / Activity
Comenius	Stručno usavršavanje / In-service training Pripremni posjeti / Preparatory visits Partnerstva / Partnerships
Grundtvig	Stručno usavršavanje / In-service training Pripremni posjeti / Preparatory visits Posjeti i razmjene / Visits and exchanges Partnerstva / Partnerships
Leonardo da Vinci	Mobilnost (učenika, stručnjaka u strukovnom obrazovanju, osoba na tržištu rada) / Mobility (pupils, experts in vocational education and training, persons in the labour market) Pripremni posjeti / Preparatory visits Partnerstva / Partnerships
Erasmus	Mobilnost (studenata, nastavnoga i nenastavnog osoblja) / Mobility (students, educational and non-educational staff) Pripremni posjeti / Preparatory visits Intenzivni programi / Intensive Programmes Erasmus Intenzivni jezični tečajevi / Erasmus Intensive Language Courses
Transverzalni program / Transversal Programme	Studijski posjet / Study visits

*Rokovi za podnošenje prijava objavljeni su na www.mobilnost.hr /
*Deadlines are published on the Agency's official website www.mobilnost.hr

3. Erasmus Mundus / Erasmus Mundus

Što je Erasmus Mundus? /
What is Erasmus Mundus?

Erasmus Mundus jest program Europske komisije, kojemu je osnovni cilj promidžba europskoga visokog obrazovanja u svijetu i poticanje uspješne međunarodne suradnje. Provodi se stvaranjem centara izvrsnosti na visokim učilištima **zdrženim diplomskim i doktorskim studijima**.

Koje aktivnosti obuhvaća potprogram
Erasmus Mundus?

U generaciji programa od 2009. - 2013.
provodit će se sljedeće aktivnosti:

Aktivnost 1 - zdrženi diplomski i doktorski studiji te stipendiranje kandidata zainteresiranih za studiranje na istima.

Aktivnost 2 - partnerstva među visokim učilištima iz EU (i Hrvatske) koja provode studij Erasmus Mundus (odabran aktivnošću 1) i visokih učilišta u trećim zemljama (svim ostalim zemljama).

Aktivnost 3 - promidžbene aktivnosti visokog obrazovanja, kao što su primjerice internacionalizacija visokih učilišta ili međusobno priznavanje kvalifikacija među visokim učilištima iz EU i visokim učilištima iz trećih zemalja.

Erasmus Mundus is a European Commission programme which aims to promote European higher education worldwide and foster successful international cooperation. It is implemented by establishing poles of excellence in higher education institutions through **joint masters and doctoral programmes**.

What are the activities of the
Erasmus Mundus subprogramme?

In the 2009 - 2013 programme generation,
the following activities will be implemented:

Activity 1 - joint masters and doctoral programmes and scholarships.

Activity 2 - partnerships between higher education institutions from the EU (and Croatia) which implement an Erasmus Mundus course (selected in Activity 1) and higher education institutions from Third Countries (all other countries).

Activity 3 - promotion of European higher education through the internationalisation of higher education institutions or mutual recognition of qualifications between higher education institutions from the EU and higher education institutions from Third Countries.

3. Erasmus Mundus /
Erasmus Mundus

**Komu je Erasmus Mundus namijenjen? /
Who is Erasmus Mundus for?**

U Programu mogu sudjelovati prije svega studenti koji su završili barem prediplomski studij te se žele dalje usavršavati, kao i visokoškolske ustanove.

a) Kako u programu mogu sudjelovati studenti iz Republike Hrvatske?

U okviru inicijative Erasmus Mundus - Western Balkan Window, zainteresirani kandidati iz Republike Hrvatske imaju mogućnost dobivanja stipendije za neki od združenih, interdisciplinarnih studija (v. aktivnost 1) koji zajednički provodi nekoliko sveučilišta iz EU.

Zainteresirani kandidati iz Hrvatske prijave podnose visokim učilištima u EU, a rokovi za podnošenje prijava za studij u akademskoj godini 2011./2012. biti će otvoreni od listopada/studenog 2010. do siječnja/veljače 2011. godine, ovisno o odluci pojedinoga visokog učilišta.

Popis dosad odobrenih združenih studija nalazi se na internetskoj stranici Europske komisije:
http://ec.europa.eu/education/programmes/mundus/project_s/index_en.html

b) Kako u programu mogu sudjelovati visokoškolske institucije iz Republike Hrvatske?

Visokoškolske institucije iz RH zasad mogu sudjelovati u aktivnostima 1 i 2.

Detaljnije obavijesti o pravilima programa i načinu provedbe nalaze se na internetskoj stranici Europske komisije:

http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/programme/about_erasmus_mundus_en.php

The programme is primarily targeted towards students who have completed at least one undergraduate course and wish to continue their professional development, as well as towards higher education institutions.

a) How can students from Croatia participate in the programme?

As part of the Erasmus Mundus - Western Balkan Window initiative, interested candidates from Croatia have the opportunity to win a scholarship for one of the interdisciplinary programmes (see Activity 1) jointly implemented by several EU universities.

Interested candidates from Croatia should apply directly to the higher education institutions. Applications for the academic year 2011/12 will be open from October/November 2010 to January/February 2011, depending on the institutions' decisions.

The list of approved joint programmes can be found at the European Commission's website:
http://ec.europa.eu/education/programmes/mundus/project_s/index_en.html

b) How can higher education institutions from Croatia participate in the programme?

Higher education institutions from Croatia can participate in Activities 1 and 2.

For more details on programme rules and implementation, please visit the following website:

http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/programme/about_erasmus_mundus_en.php

4. Europass / Europass

Što je Europass? /
What is Europass?

Što je Europass?

Europass portfelj sastoji se od pet dokumenata, čiji je glavni cilj osiguranje transparentnosti stecenih vještina i kvalifikacija. To je posebno važno kod mobilnosti u okviru cjeloživotnog učenja odnosno u svrhu zapošljavanja. Dva dokumenta ispunjavaju sami korisnici (Europass životopis i Europass jezičnu putovnicu), dok su za izdavanje preostalih triju dokumenata (Europass mobilnost, Europass dodatak svjedodžbi, Europass dopunska isprava o studiju) zadužene odgovorne ustanove.

What is Europass?

Europass is a portfolio of five documents which constitute a single transparency framework for qualifications and competences. This is particularly important when it comes to mobility as part of lifelong learning or for the purpose of employment. Two documents are filled in by the users themselves (the Europass Curriculum Vitae and the Europass Language Passport), while the remaining three documents (Europass Mobility, Europass Diploma Supplement, Europass Certificate Supplement) are issued by competent institutions.

Dokumenti koji čine Europass portfelj jesu:**• Europass životopis**

Europass životopis jest standardizirani format životopisa koji vam omogućuje na jasan i ujednačen način opisati svoje sposobnosti i kvalifikacije.

• Europass jezična putovnica

Europass jezična putovnica omogućuje vam detaljno opisati stupanj poznavanja stranih jezika uz pomoć tablice za samoprocjenu jezičnih kompetencija.

• Europass dopunska isprava o studiju

Europass dopunska isprava o studiju izdaje se osobama koje su stekle visokoškolsku kvalifikaciju u svrhu pružanja dodatnih informacija o stečenim kvalifikacijama, što je osobito važno za poslodavce i obrazovne ustanove u inozemstvu.

• Europass dodatak svjedodžbi

Europass dodatak svjedodžbi namijenjen je osobama koje su završile neki oblik strukovnog obrazovanja. On pruža dodatne informacije o stečenim vještinama i kvalifikacijama, što je iznimno važno za potencijalne poslodavce i obrazovne ustanove u inozemstvu.

• Europass mobilnost

Europass mobilnost jest dokument kojim se dokazuje boravak u inozemstvu u određenomu vremenskom razdoblju u svrhu učenja ili usavršavanja. To primjerice mogu biti studijski boravak u okviru programa razmjene studenata, organizirana praksa u nekoj tvrtki, dobrovoljni rad u nekoj nevladinoj organizaciji itd.. Europass mobilnost iznimno je važna kod prijave za posao kada je potrebno na adekvatan način dokazati međunarodno iskustvo.

Documents that make up the Europass:**• Europass Curriculum Vitae**

The Europass Curriculum Vitae (CV) is a standardised CV format which allows you to describe your competences and qualifications in a clear and consistent way.

• Europass Language Passport

The Europass Language Passport allows you to describe your foreign language skills in detail, using a table for self-assessment of language competence.

• Europass Diploma Supplement

The Europass Diploma Supplement is issued to graduates of higher education institutions along with their degree or diploma, so as to provide additional information on acquired qualifications, which is of particular importance to employers and foreign education institutions.

• Europass Certificate Supplement

The Europass Certificate Supplement is delivered to people who hold a vocational education and training certificate. It provides additional information on acquired skills and qualifications, which is of particular importance to potential employers and foreign education institutions.

• Europass Mobility

The Europass Mobility is a record of any organised period of time that a person spends in another European country for the purpose of learning or training. It can be a study visit as part of a student exchange programme, a work placement in a company, volunteer work for a non-governmental organisation, etc. The Europass Mobility is of particular importance when you need to prove your international experience in a job application.

5. Mladi na djelu / Youth in action

Politika mladih u Republici Hrvatskoj / Youth policy in Croatia

Današnja generacija mladih živi u društvu koje se stalno mijenja. Politika mladih Europske unije, čije trendove prati i politika mladih Republike Hrvatske, želi ohrabriti mlade u njihovu doprinosu društvu. Iz takve je ideje nastao Nacionalni program za mlade, s ciljem osnaživanja mladih i poticanja njihove aktivne uključenosti u društvu.

U sklopu je spomenutog programa definirano sedam različitih kategorija i za svaku kategoriju propisano više mjera koje će pridonjeti osnaživanju i razvoju politike za mlade. Riječ je o ovim kategorijama: obrazovanje i informatizacija, zapošljavanje i poduzetništvo, socijalna politika, zdravstvena zaštita i reproduktivno zdravlje, aktivno sudjelovanje u društvu, kultura i slobodno vrijeme te mobilnost, informiranje i savjetovanje.

Agencija za mobilnost i programe EU, zajedno s Ministarstvom obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, nositelj je jedne od mjera Nacionalnog programa za mlade, koja potiče aktivno sudjelovanje mladih u društvu.

Nowdays, youth lives in a constantly changing society. The European Union youth policy, whose trends the Croatian youth policy follows, wants to encourage young people in their contribution to the society. This idea led to the development of the National Youth Programme which aims to empower young people and encourage them to actively get involved in the society.

As part of this programme, seven different categories were identified and assigned various measures which will contribute to youth empowerment and the development of youth policy. The categories are: education and informatisation, employment and entrepreneurship, social policy, health care and reproductive health, active participation in society, culture and leisure, mobility, information and counselling.

The Agency for Mobility and EU Programmes and the Ministry of the Family, Veterans' Affairs and Intergenerational Solidarity together implement one of the measures of the National Programme of Action for Youth, fostering active participation of youth in the society.

5. Mladi na djelu /
Youth in action

Što je program Mladi na djelu? /
What is the Youth in Action programme?

Mladi na djelu najveći je program Europske unije namijenjen mladima od 13 do 30 godina (zavisno od aktivnosti) i organizacijama mladih na području neformalnog obrazovanja.

Program teži poticanju osjećaja aktivnog europskoga građanstva, solidarnosti i tolerancije među mladim Euroljanima te uključivanju mladih u stvaranje budućnosti Europske unije.

Program Mladi na djelu nudi brojne mogućnosti mladim ljudima za stjecanje znanja, vještina i sposobnosti, promiče mobilnost mladih unutar i izvan granica Europske unije, omogućuje međunarodni dijalog te potiče aktivno sudjelovanje mladih u istom. Ovaj program predstavlja ključni instrument za neformalno i informalno učenje (učenje kroz svakodnevne aktivnosti, učenje uz rad, samostalno učenje, učenje druženjem, čitanjem, volontiranjem i sl.) mladih s europskom dimenzijom. Aktivnosti neformalnog i informalnog učenja iz programa Mladi na djelu nadopuna su formalnom obrazovanju i sustavu osposobljavanja.

Glavni je prioritet programa Mladi na djelu aktivno sudjelovanje mladih ljudi u svakodnevnom životu, dok je sveobuhvatni cilj potaknuti mlade da budu aktivni građani Europe.

Europska unija želi osigurati pristup programu za sve mlađe ljude uključujući i one s manje mogućnosti u odnosu na svoje vršnjake (iz ekonomskih, socijalnih, zdravstvenih, geografskih, i inih razloga), stoga je program Mladi na djelu otvoren svim mlađima.

Youth in Action is the largest European Union programme for young people aged 13 - 30 (depending on the activity), youth organisations and public bodies working in the field of non-formal education.

The programme aims to inspire a sense of active European citizenship, solidarity and tolerance among young Europeans and to involve them in shaping the European Union's future.

The Youth in Action Programme offers numerous opportunities for young people to acquire knowledge, skills and competences, promotes youth mobility within and beyond the European Union borders, enables international dialogue and encourages active participation of youth. The Programme is the key instrument for non-formal and informal learning (learning through everyday activities, learning at work, independent learning, learning through socialisation, reading, volunteering, etc.) of the youth with a European dimension. The non-formal and informal learning activities of the Youth in Action programme supplement the formal education and training system.

The main priority of the Youth in Action programme is active participation of young people in everyday life, while the overall goal is to inspire young people to become active citizens of Europe.

For the European Union, a crucial priority is to be able to secure access to the programme for all young people, including those with fewer opportunities than their peers. This is why the Youth in Action programme is open to all young people regardless of their educational, cultural or social background.

5. Mladi na djelu /
Youth in action

Ciljevi programa Mladi na djelu:

- promicanje aktivnoga građanstva mladih
- razvijanje solidarnosti i promicanje tolerancije među mladima
- poticanje uzajamnog razumijevanja među mladima iz različitih zemalja
- razvijanje kvalitetnih sustava potpore aktivnostima i organizacijama mladih
- promicanje europske suradnje u području mladih.

Objectives of Youth in Action:

- To promote young people's active citizenship
- To develop solidarity and promote tolerance among the youth
- To foster mutual understanding between young people from different countries
- To develop quality support systems for youth activities and organisations
- To promote European cooperation in the youth field

Prioriteti programa:

- europsko građanstvo
- aktivno sudjelovanje mladih u društvu (u životu zajednice)
 - kulturna različitost
 - uključivanje mladih s manje mogućnosti
(iz socijalnih, ekonomskih, zdravstvenih, geografskih i inih razloga)

Uz ova četiri stalna prioriteta, postoje i godišnji prioriteti programa Mladi na djelu koje utvrđuje Europska komisija, a koji su objavljeni na internetskim stranicama Agencije.

Programme priorities:

- European citizenship
- Active participation of young people in society (community)
 - Cultural diversity
- Inclusion of young people with fewer opportunities in terms of social, financial, health, geographical or any other reasons

Alongside these four permanent priorities, there are also annual priorities of the Youth in Action programme, defined by the European Commission.
They can be found on the Agency's website.

5. Mladi na djelu /
Youth in action

S ukupnim proračunom od 885 milijuna eura za razdoblje od sedam godina (2007. - 2013.), program Mladi na djelu omogućuje provedbu različitih aktivnosti namijenjenih mladima i osobama koje rade s mladima kroz 5 "Akciju".

Akcija 1
MLADI ZA EUROPУ

razmjene mladih, inicijative mladih i demokratski projekti mladih

Akcija 2
EUROPSKA VOLONTERSKA SLUŽBA

volonterske aktivnosti u inozemstvu za dobrobit lokalnih zajednica

Akcija 3
MLADI U SVIJETU

razmjene mladih te aktivnosti osposobljavanja i umrežavanja sa susjednim partnerskim zemljama Europske unije i ostalim zemljama svijeta

Akcija 4
SUSTAVI PODRŠKE MLADIMA

različite mјere podrške organizacijama i osobama aktivnim u radu s mladima

Akcija 5
EUROPSKA SURADNJA U SEKTORU MLADIH

potpora suradnji u razvoju politike za mlade na europskoj razini

With a total budget of EUR 885 million for seven years (2007 - 2013), the Youth in Action programme supports a large variety of activities for young people and youth workers through five "Actions".

Action 1
YOUTH FOR EUROPE

Youth exchanges, Youth initiatives and Youth democracy projects

Action 2
EUROPEAN VOLUNTARY SERVICE

Unpaid volunteer activities abroad for the benefit of local communities

Action 3
YOUTH IN THE WORLD

Youth exchanges and training and networking activities with neighbouring partner countries of the EU and other countries of the world

Action 4
YOUTH SUPPORT SYSTEMS

Various support measures to youth organisations and youth workers

Action 5
SUPPORT FOR EUROPEAN CO-OPERATION IN THE YOUTH FIELD

Support for youth policy co-operation at European level

5. Mladi na djelu /
Youth in action

5.1. Mladi za Europu / Youth for Europe

Koje aktivnosti nudi akcija Mladi za Europu?

“Mladi za Europu” jest najveća akcija programa Mladi na djelu, a ista je podijeljena na tri vrste aktivnosti:

- **Razmjene mladih** - omogućuju ugošćivanje jedne ili više skupina mladih iz drugih zemalja, kako bi sudjelovali u zajedničkom programu aktivnosti u jednoj od zemalja koja sudjeluje u projektu.

- **Inicijative mladih** - omogućuju mladima provesti svoje ideje u praksi i samostalno započeti, organizirati i provesti projekt na lokalnoj, regionalnoj, državnoj ili međunarodnoj razini.

- **Demokratski projekti mladih** - podržavaju sudjelovanje mladih u demokratskom životu svoje lokalne, regionalne ili nacionalne zajednice te na međunarodnoj razini s mladima iz drugih europskih zemalja

What are the activities of Youth for Europe?

“Youth for Europe” is the largest Action of the Youth in Action programme, and it is divided into three types of activities:

- **Youth Exchanges** - enable hosting one or more groups of young people from different countries for participation in a joint programme of activities in one of the countries participating in the project.

- **Youth Initiatives** - enable young people to implement their ideas and independently initiate, organise and implement a project at the local, regional, national or international level.

- **Youth Democracy Projects** - support youth participation in the democratic life of their local, regional or national community and at the international level with youth from other European countries.

Komu su namijenjene aktivnosti akcije Mladi za Europu? /

Who are the Youth for Europe activities for?

Aktivnosti akcije Mladi za Europu namijenjene su svima u dobi od 13 do 30 godina (izuzev Inicijativa mladih koje su namijenjene mladima od 18 do 30 godina), bez obzira na njihovo obrazovanje, iskustvo, kulturnu ili društvenu pozadinu. Osobito se naglašava važnost uključivanja mladih s manje mogućnosti, odnosno mladih koji su nepovlašteni iz obrazovnih, društveno-ekonomskih, kulturoloških, zdravstvenih, geografskih ili drugih razloga.

The activities of Youth for Europe are intended for all young people aged 13 - 30 (except for Youth Initiatives which are intended for young people aged 18 - 30), regardless of their education, experiences, cultural or social background. Special emphasis is put on the importance of inclusion of young people with fewer opportunities, that is young people who are underprivileged because of educational, socio-economic, cultural, health, geographical or other reasons.

5. Mladi na djelu /
Youth in action

Koje su koristi od akcije Mladi za Europu? /
What are the benefits of the Youth for Europe Action?

- Razvija veći stupanj uzajamnog razumijevanja mladih iz različitih zemalja.
- Potiče ostvarivanje međunarodnih kontakata.
- Omogućuje upoznavanje različitih kultura.
- Pruža mladoj osobi priliku da pridonese lokalnoj zajednici.
- Razvija vještine koje će osoba moći primijeniti u vlastitoj zajednici.
- Razvija aktivno građanstvo mladih.
- Potiče razvoj osobnosti i samostalnosti.
- Potpomaže razvoju socijalnih i demokratskih vještina.

- It develops a higher degree of mutual understanding between young people from different countries;
- It encourages international contact;
- It enables the exploration of different cultures;
- It gives the young person the opportunity to contribute to the local community;
- It develops skills that the person can use in the local community;
- It develops active youth citizenship;
- It fosters the development of personality and independence;
- It facilitates the development of social and democratic skills.

Što uključuje finansijska potpora Agencije? /
What does the Agency's financial support cover?

Dodijeljena finansijska sredstva (grant) služe kao potpora za pokrivanje putnih troškova, troškova aktivnosti, troškova dodatnog širenja i iskorištavanja rezultata te ostalih troškova, ovisno o vrsti aktivnosti.

The grant contributes to covering travel expenses, cost of activities, costs of additional dissemination and exploitation of results and other costs depending on the activity.

Kako se prijaviti?

Prijaviti se mogu sve neprofitne organizacije, javna tijela (osim u slučaju Inicijativa mladih) i neformalne skupine mladih. Projekti se prijavljuju sukladno natječaju za dodjelu finansijske potpore koji objavljuje Agencija za mobilnost i programe EU na svojim internetskim stranicama na adresi www.mobilnost.hr.

How can I apply?

All non-profit organisations, public bodies (except in Youth Initiatives) and non-formal youth groups can apply. Projects can be submitted following the call for proposals which the Agency publishes on its website www.mobilnost.hr.

5. Mladi na djelu /
Youth in action

5.2. Europska volonterska služba / European Voluntary Service

Što je Europska volonterska služba (EVS)?

Europska volonterska služba podržava sudjelovanje mladih u različitim oblicima volonterskih aktivnosti. Unutar ove Akcije mladi sudjeluju pojedinačno ili u grupama u neprofitnim, neplaćenim aktivnostima, a volonterska služba može trajati od dva mjeseca do godine dana.

What is the European Voluntary Service (EVS)?

The European Voluntary Service supports the participation of young people in various forms of volunteer activities. As part of this Action, young people participate in non-profit unpaid activities individually or in groups. The voluntary service can last from two months up to one year.

Komu je EVS namijenjen?

EVS je namijenjen svim mladim osobama od 18 do 30 godina, posebice mladima s manje mogućnosti, odnosno mladima iz manje povlaštenih obrazovnih, društveno-ekonomskih, kulturnih ili geografskih pozadina te mladima s posebnim potrebama.

Who is EVS for?

EVS is intended for all young persons between 18 and 30, especially those with fewer opportunities, that is young people from underprivileged educational, socioeconomic, cultural or geographic backgrounds and young people with special needs.

5. Mladi na djelu /
Youth in action

Koje su koristi od EVS-a? /
What are the benefits of EVS?

- Pruža mladoj osobi priliku da pridonese lokalnoj zajednici u inozemstvu.
- Razvija vještine koje će osoba moći primijeniti u vlastitoj zajednici.
- Omogućuje učenje stranog jezika među izvornim govornicima.
- Omogućuje upoznavanje različitih kultura.
- Razvija osobnost i samostalnost.
- Potpomaže stvaranje međunarodnih kontakata.

- It allows the young person to contribute to a local community abroad;
- It develops skills which the person can use in his or her own community;
- It enables foreign language learning among native speakers;
- It enables learning about a different culture;
- It develops personality and independence;
- It helps create international contacts.

Što uključuje finansijska potpora Agencije? /
What does the Agency's financial support cover?

Dodijeljena finansijska sredstva (grant) služe kao potpora za pokrivanje putnih troškova, kao i troškova aktivnosti organizacije koja šalje volontera, troškova aktivnosti organizacije domaćina, troškova vize, džeparca volontera te troškova dodatnog širenja i iskorištanja rezultata.

The financial support (grant) contributes to covering travel expenses, activity costs of the sending organisation, activity costs of the host organisation, visa expenses, volunteer's monthly allowance and costs of additional dissemination and exploitation of results.

Kako se prijaviti?

Prijaviti se mogu sve neprofitne organizacije i javna tijela kojima je dodijeljena akreditacija za slanje i primanje volontera (popis akreditiranih organizacija u Republici Hrvatskoj možete pronaći na internetskoj stranici Agencije). Projekti se prijavljuju sukladno natječaju za dodjelu finansijske potpore koji objavljuje Agencija za mobilnost i programe EU na svojim internetskim stranicama na adresi www.mobilnost.hr.

How can I apply?

All non-profit organisations and public bodies accredited to send and receive volunteers can apply (the list of accredited organisations in Croatia can be found on the Agency's website). Projects can be submitted following the call for proposals which the Agency publishes on its website www.mobilnost.hr.

5.3. MLADI U SVIJETU: Suradnja sa susjednim partnerskim zemljama Europske unije / YOUTH IN THE WORLD: Cooperation with the Neighbouring Partner Countries of the European Union

Što je suradnja sa susjednim partnerskim zemljama?

Ova podakcija podržava suradnju programskih i susjednih partnerskih zemalja uz Razmjene mladih te Osposobljavanje i umrežavanje osoba aktivnih u radu s mladima i organizacijama mladih.

Susjedne partnerske zemlje dijele se na tri geografske regije:

- **Jugoistočna Europa:** Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Kosovo, Makedonija, Srbija.
- **Istočna Europa i Kavkaz:** Armenija, Azerbejdžan, Bjelorusija, Gruzija, Moldavija, Rusija, Ukrajina.
- **Mediterske partnerske zemlje:** Alžir, Egipat, Izrael, Jordan, Libanon, Maroko, Palestinska samouprava Zapadne obale i pojasa Gaze, Sirija, Tunis.

What is Cooperation with the Neighbouring Partner Countries?

This sub-Action supports the cooperation between Programme countries and the Neighbouring Partner Countries through Youth Exchanges and Training and networking of those active in youth work and youth organisations.

Neighbouring Partner Countries are divided into three geographical regions:

- **Southeast Europe:** Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, Macedonia, Montenegro, Serbia
- **Eastern Europe and Caucasus:** Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Moldova, Russia, Ukraine
- **Mediterranean Partner Countries:** Algeria, Egypt, Israel, Jordan, Lebanon, Morocco, Palestinian Authority of the West Bank and Gaza Strip, Syria, Tunisia.

Kome je namijenjena Suradnja sa susjednim partnerskim zemljama Europske unije?

Suradnja sa susjednim partnerskim zemljama Europske unije namijenjena je svim organizacijama i skupinama mladih koje žele razviti suradnju sa susjednim partnerskim zemljama i tako pridonijeti razvoju kvalitetnih sustava potpore aktivnostima mladih u tim zemljama, kao i poticanju međusobnoga razumijevanja mladih.

Who is Cooperation with Neighbouring Partner Countries of the European Union for?

Cooperation with the Neighbouring Partner Countries of the European Union is intended for all organisations and groups of young people, who want to cooperate with the neighbouring partner countries and thus contribute to the development of quality support measures in these countries as well as to foster mutual understanding between young people.

5. Mladi na djelu /
Youth in action

Što uključuje finansijska potpora Agencije? /
What does the Agency's financial support cover?

Zavisno od aktivnosti koja se organizira (Razmjena mladih ili aktivnosti Osposobljavanja i umrežavanja), finansijska potpora Agencije za mobilnost i programe EU služi kao potpora za pokrivanje putnih troškova, troškova smještaja i prehrane, troškova vezanih uz provedbu aktivnosti i iznimnih troškova, a u slučaju Razmjena mladih i troškova pripreme te troškova širenja i iskorištavanja rezultata i organiziranja Unaprijed planiranog posjeta.

Depending on the activity concerned (Youth Exchange or Training and Networking), the grant contributes to covering travel costs, food and accommodation costs, costs related to the implementation of the Activity and exceptional costs. In the case of Youth Exchanges, the grant also covers preparation costs, costs related to dissemination and exploitation of results and the organisation of an Advance Planning Visit.

Kako se prijaviti?

Prijaviti se mogu sve neprofitne organizacije, javna tijela i neformalne skupine mladih. Projekti se prijavljuju sukladno natječaju za dodjelu finansijske potpore koji objavljuje Agencija za mobilnost i programe EU na svojim internetskim stranicama na adresi www.mobilnost.hr.

How can I apply?

All non-profit organisations, public bodies and non-formal youth groups can apply. Projects can be submitted following the call for proposals which the Agency publishes on its website www.mobilnost.hr.

5.4. SUSTAVI PODRŠKE MLADIMA: Ospozobljavanje i umrežavanje osoba aktivnih u radu s mladima i organizacijama mladih / YOUTH SUPPORT SYSTEMS: Training and Networking of those active in youth work and youth organisations

Što je Ospozobljavanje i umrežavanje?

Ospozobljavanje i umrežavanje jedna je od podakcija Akcije 4 - Sustavi podrške mladima, koja podržava suradnju i partnerstva ključne za razvoj civilnog društva. Također, pomaže razmjenu iskustava, ekspertize i primjera dobre prakse te aktivnosti koje bi mogle dovesti do uspostavljanja visokokvalitetnih, dugotrajnih projekata.

What is Training and Networking?

Training and Networking is one of the sub-Actions of Action 4 - Youth Support Systems. It supports cooperation and partnerships which are crucial for the development of civil society. It also facilitates exchange of experiences, expertise and examples of good practice, as well as activities that could lead to high quality long-term projects.

Koje tipove projekata podupire podakcija Ospozobljavanje i umrežavanje?

Stažiranje - praktično iskustvo učenja tijekom boravka s partnerskom organizacijom.

Posjet izvedivosti - sastanak s potencijalnim partnerima radi istraživanja i/ili pripreme projekta.

Sastanak evaluacije - sastanak s partnerima s ciljem evaluacije prošlih projekata programa Mladi na djelu.

Studijski posjet - posjet koji pruža uvid u rad s mladima/politiku prema mladima u određenoj zemlji.

Aktivnost izgradnje partnerstva - događaj koji se organizira s ciljem pronašlaska međunarodnih partnera.

Seminar - događaj koji se organizira kako bi se pružila platforma za raspravu i razmjenu dobre prakse.

Ospozobljavanje - program obuke za učenje o određenim temama s ciljem poboljšanja znanja, vještina i stavova sudionika.

What types of projects does the Training and Networking sub-Action support?

Job Shadowing - a practical learning experience through a short stay with partner organisation.

Feasibility Visit - meeting with potential partners for research and/or project preparation.

Evaluation Meeting - a meeting with partners in order to evaluate previous Youth in Action projects.

Study Visit - a visit which gives insight into youth work/policy in a specific country.

Partnership-Building Activity - an event organised with the aim of finding international partners.

Seminar - an event organised in order to provide a platform for discussion and exchange of good practice.

Training Course - a learning programme on specific topics with the aim of improving participants' knowledge, skills and attitudes.

5. Mladi na djelu /
Youth in action

Komu je Osposobljavanje i umrežavanje namijenjeno?

Osposobljavanje i umrežavanje namijenjeno je osobama aktivnima u radu s mladima i organizacijama mladih, posebno voditeljima projekata, savjetnicima za mlade i supervizorima u istim projektima.

Who is Training and Networking for?

Training and Networking is intended for persons who are actively involved with youth and youth organisations, especially project leaders, youth advisors and supervisors in these projects.

Koje su koristi od podakcije Osposobljavanje i umrežavanje? /
What are the benefits of Training and Networking?

- Ostvarivanje međunarodnih kontakata i pronalazak partnera uz posebne aktivnosti.
- Razvoj i poboljšanje vještina nositelja projekata u neformalnom obrazovanju.
- Creating international contacts and finding partners through special activities;
- Developing and improving skills of bodies implementing projects in non-formal education.

5. Mladi na djelu /
Youth in action

Što uključuje finansijska potpora Agencije? /
What does the Agency's financial support cover?

Dodijeljena finansijska sredstva (grant) služe kao potpora za pokrivanje putnih i životnih troškova, troškova aktivnosti i iznimnih troškova.

The financial support (grant) contributes to covering travel and living expenses, activity costs and exceptional costs.

Kako se prijaviti?

Prijaviti se mogu sve neprofitne organizacije, javna tijela i neformalne skupine mladih. Projekti se prijavljuju sukladno natječaju za dodjelu finansijske potpore koji Agencija za mobilnost i programe EU objavljuje na svojim internetskim stranicama www.mobilnost.hr.

How can I apply?

All non-profit organisations, public bodies and non-formal youth groups can apply. Projects can be submitted following the call for proposals which the Agency for Mobility and EU Programmes publishes on its website.

5. Mladi na djelu /
Youth in action

5.5. EUROPSKA SURADNJA U SEKTORU MLADIH: Sastanci mladih i osoba odgovornih za politiku prema mladima /

SUPPORT FOR EUROPEAN COOPERATION IN THE YOUTH FIELD: Meetings of young people and those responsible for youth policy

Što su Sastanci mladih i osoba odgovornih za politiku prema mladima?

Ova podakcija podupire suradnju, seminare i dijalog između mladih, osoba aktivnih u radu s mladima te osoba odgovornih za politiku prema mladima. Zavisno od teme i ciljeva projekta, ti sastanci mogu biti **nacionalni** ili **transnacionalni**.

What are Meetings of young people and those responsible for youth policy?

This sub-Action supports cooperation, seminars and dialogue between young people, those active in youth work and those responsible for youth policy. Depending on the topic and the objectives of the project, these meetings can be **national** or **transnational**.

Kome su namijenjeni Sastanci mladih i osoba odgovornih za politiku prema mladima?

Sastanci mladih i osoba odgovornih za politiku prema mladima namijenjeni su svim organizacijama koje žele uspostaviti dijalog između mladih i donositelja odluka o temama koje su aktualne u politici prema mladima na svim razinama.

Who are Meetings of young people and those responsible for youth policy for?

Meetings of young people and those responsible for youth policy are intended for all organisations that want to establish a dialogue between young people and decision-makers on current youth policy topics on all levels.

Što uključuje finansijska potpora Agencije? / What does the Agency's financial support cover?

Dodijeljena finansijska sredstva (grant) služe kao potpora za pokrivanje troškova organizacije takvih sastanaka (put, smještaj, hrana, organizacija aktivnosti, prijevodi, publikacije, širenje i iskorištavanje rezultata).

The grant contributes to covering all costs related to organisation of such meetings (travel, food, accommodation, organisation of the activity, translations, publications, dissemination and exploitation of results).

5. Mladi na djelu /
Youth in action

Kako se prijaviti?

Projekt mogu prijaviti sve neprofitne organizacije i javna tijela (osim neformalnih skupina mladih). Projekti se prijavljuju sukladno natječaju za dodjelu finansijske potpore koji Agencija za mobilnost i programe EU objavljuje na svojim internetskim stranicama www.mobilnost.hr.

How can I apply?

All non-profit organisations and public bodies (except non-formal youth groups) can apply. Projects can be submitted following the call for proposals which the Agency for Mobility and EU Programmes publishes on its website: www.mobilnost.hr.

Prikaz aktivnosti dostupnih uz natječaj program Mladi na djelu / Activities available in the Youth in action call for proposals

Program / Programme	Aktivnost* / Activity*	Rokovi za prijavu**/ Application deadlines**
Mladi na djelu / Youth in Action	Akcija 1.1: Razmjene mladih Akcija 1.2: Incijative mladih Akcija 1.3: Demokratski projekti mladih / Action 1.1: Youth Exchanges Action 1.2: Youth Initiatives Action 1.3: Youth Democracy Projects	1. veljače 1. travnja 1. lipnja 1. rujna 1. studenog / February 1 April 1 June 1 September 1 November 1
	Akcija 2: Europska volonterska služba / Action 2: European Voluntary Service	
	Akcija 3.1: Suradnja sa susjednim partnerskim zemljama Europske unije / Action 3.1: Cooperation with the Neighbouring Partner Countries of the European Union	
	Akcija 4.3: Osposobljavanje i umrežavanje osoba aktivnih u radu s mladima i organizacijama mladih / Action 4.3: Training and Networking of those active in youth work and youth organisations	
	Akcija 5.1: Sastanci mladih i osoba odgovornih za politiku prema mladima / Action 5.1: Meetings of young people and those responsible for youth policy	

*Ostalim podakcijama upravlja Izvršna agencija. Za rokove, kriterije i postupak prijave posjetite njihovu internetsku stranicu:
http://eacea.ec.europa.eu/youth/index_en.php

**Rokovi za prijavu ponavljaju se svake godine

*Other sub-Actions are managed by the Executive Agency. For deadlines, criteria and application process please visit their website:
http://eacea.ec.europa.eu/youth/index_en.php

**Application deadlines repeat each year

6. EURAXESS i mobilnost istraživača u Hrvatskoj / EURAXESS and researcher mobility in Croatia

6.1. Mobilnost istraživača u Hrvatskoj / Researcher Mobility in Croatia

Mobilnost je važna, i to ne samo pojedinačnim istraživačima kojima upoznavanje s novom radnom sredinom i drugačijim metodama obogaćuje znanje i može pozitivno utjecati na razvoj karijere, nego i znanstvenim ustanovama te društvu općenito.

Republika Hrvatska dio je Europskog istraživačkoga prostora s ciljem slobodnog kretanja i interakcije istraživača. Na taj će se način otvoriti i na najbolji mogući način razviti europski, nacionalni i regionalni istraživački programi.

Pri Agenciji za mobilnost i programe EU djeluje EURAXESS ured koji pruža savjetodavnu pomoć hrvatskim i stranim istraživačima te hrvatskim znanstvenim ustanovama u kojima je zastupljena mobilnost istraživača. Savjetodavna pomoć je pružena u području radnog prava, zakona o strancima, zakona o znanosti i visokom obrazovanju te u brojnim drugim segmentima.

Osim pružanja savjetodavne pomoći mobilnim istraživačima ured aktivno sudjeluje u provedbi Akcijskog plana za mobilnost istraživača zahvaljujući kojem:

- Povećana je transparentnost zapošljavanja znanstvenika u hrvatskim znanstvenim ustanovama putem oglašavanja oglasa za znanstvena radna mjesta na EURAXESS portalu Europske komisije
- Hrvatsko državljanstvo više nije uvjet prilikom zapošljavanja znanstvenika i za njihov upis u Upisnik znanstvenika
- Izrađene su tiskane i web publikacije s praktičnim informacijama za mobilne istraživače čime je pružena velika podrška kako stranim tako i hrvatskim istraživačima. Izrađeni su i detaljniji priručnici namijenjeni administrativnom osoblju pri hrvatskim znanstvenim ustanovama u kojima su opisane administrativne procedure vezane za boravak i rad stranih znanstvenika u RH.

Agencija za mobilnost i programe EU je također i provoditelj projekta I-SEE-Mob, Intersectoral Mobility of Researchers in South-Eastern Europe. Projekt se financira iz okvirnog programa FP7, a trajanje projekta je 3 godine (2009. - 2011.).

Cilj je projekta ukloniti preostale prepreke i promicati međusektoralnu mobilnost te time utjecati na razvoj karijere istraživača.

Mobility is not only important for individual researchers, who enrich their knowledge and develop their careers by working in a new environment and using different methods, but it also has a positive effect on research institutions and the society in general.

Croatia is part of the European Research Area, which aims to promote the free movement and interaction of researchers. This is the best way to create and develop European, national and regional research programmes.

The EURAXESS centre is established as an advisory body within the Agency for Mobility and EU Programmes. It provides assistance to both Croatian and foreign researchers as well as to Croatian research institutions where researchers' mobility is represented. Advisory help is mostly provided in the fields of labor law, act on foreigners, act on scientific activity and higher education etc.

Apart from providing advisory assistance to mobile researchers, the EURAXESS centre is actively involved in the implementation of the Action Plan for Researchers' Mobility as a result of which:

- There is an increase of transparency in employment of researchers in Croatian research institutions by publishing open calls for job positions on the EURAXESS portal of the European Commission
- Croatian citizenship is no longer a requirement for the employment of researchers nor for their entry in the Registry of Researchers
- Print and web publications have been developed with practical information for mobile researchers which were of great help both to foreign as well as to domestic researchers. Furthermore, the Agency has developed handbooks to assist administrative staff in Croatian research institutions with detailed information concerning administrative procedures regarding residence and work permits for foreign researches in Croatia.

The Agency for Mobility and EU Programmes also implements the project I-SEE-Mob, Intersectoral Mobility of Researchers in South-Eastern Europe. The project is financed from the Seventh Framework Programme and will last for three years (2009 - 2011).

The project aims to remove all remaining barriers to researcher mobility and to promote intersectoral mobility, thus facilitating the development of researchers' careers.

6. EURAXESS i mobilnost istraživača u Hrvatskoj /
EURAXESS and researcher mobility in Croatia

6.2. EURAXESS / EURAXESS

EURAXESS je program Europske komisije osnovan 2004. godine. EURAXESS je zajednički naziv za 4 inicijative Europske unije, a sve sa zajedničkim ciljem uspostave Europe kao centra izvrsnosti za istraživačke karijere.

Komu je EURAXESS namijenjen? / Who is EURAXESS for?

Program je namijenjen povećavanju mobilnosti istraživača i znanstvenika.
EURAXESS mreža sastoji se od 37 europskih zemalja i 200 EURAXESS centara u svim većim gradovima Europe.

Glavni su zadaci ovog programa:

- razvijati karijere znanstvenika i istraživača;
- pomagati znanstvenicima i istraživačima prilikom preseljenja u drugu zemlju u svrhu znanstvenog istraživanja;
- poticati mobilnost istraživača.

EURAXESS is a programme established by the European Commission in 2004. EURAXESS is the common name for 4 European Union initiatives, all of which were developed with the aim of making Europe a centre of excellence for research careers.

EURAXESS aims to increase researcher mobility.
The EURAXESS network includes 37 European countries and 200 EURAXESS centres in all major European cities.

The main tasks of the programme include:

- developing researchers' careers;
- assisting researchers with relocation to another country for the purposes of research;
- enhancing researcher mobility.

6. EURAXESS i mobilnost istraživača u Hrvatskoj / EURAXESS and researcher mobility in Croatia

Što EURAXESS nudi? / What does EURAXESS offer?

EURAXESS pomaže znanstvenicima četrima inicijativama Europske unije:

EURAXESS Jobs portal nastavlja posao započet još 2003. godine u okviru razvoja Europskog portala za mobilnost istraživača. Pruža aktualne informacije o otvorenim radnim mjestima u znanstvenim institucijama diljem Europe i mogućnostima za financiranje boravka. Omogućuje istraživačima postavljanje svojih životopisa gdje će biti na raspolaganju institucijama koje su u potrazi za znanstvenim talentima. Tvrta ili znanstvena institucija mogu objaviti slobodna radna mjesta i pretražiti životopise znanstvenika. Sve su usluge besplatne. Portal je povezan s nacionalnim EURAXESS portalima 37 država partnera. Do danas je registrirano više od 4.500 institucija s ciljem objave natječaja ili pretrage životopisa. U bazi podataka nalaze se životopisi više od 15.000 znanstvenika i istraživača, koji se redovno ažuriraju. U 2009. godini portal je imao 3,4 milijuna posjeta te je na njemu objavljeno 5.000 znanstvenih radnih mjesta.

EURAXESS Services je novo lice mreže ERA-MORE, razvijene 2004. godine. Predstavlja mrežu više od 200 uslužnih centara u 37 europskih zemalja čijih je 500 zaposlenika u 2009. godini pomoglo 60 000 mobilnih istraživača odgovorivši na ukupno 108.000 pitanja. Osnovna je uloga ovih centara pružanje savjetodavne pomoći istraživačima i njihovim obiteljima pri preseljenju u drugu zemlju i to po pitanju viza, radnih dozvola, smještaja, pravnih pitanja i problema, socijalnog osiguranja, zdravstvene zaštite i poreza itd. EURAXESS uslužne centre vode nacionalne koordinirajuće ustanove, koje određuju Ministarstvo znanosti svake zemlje.

EURAXESS Rights pruža sve relevantne informacije u vezi s Europskom poveljom za istraživače (European Charter for Researchers) i Kodeksom o novačenju istraživača (Code of Conduct for the Recruitment of Researchers), objavljenih 2005. godine. Povelja definira prava i obveze istraživača, odnosno istraživačkih institucija. Cilj je pak Kodeksa provedba jednakog postupka prema svim istraživačima u Europi i povećanje transparentnosti procesa novačenja i zapošljavanja. Do danas je više od 1.000 institucija iz 28 europskih zemalja potpisalo Povelju i Kodeks. Sve hrvatske ustanove iz sustava znanosti potpisale su deklaraciju o pristupanju **Europskoj povelji za istraživače i Kodeksu o zapošljavanju istraživača** čime je Hrvatska došla na drugo mjesto u Europi po broju potpisanih deklaracija. Ova dva dokumenta predstavljaju ključne elemente politike EU-a čiji je cilj učiniti istraživanje privlačnim zanimanjem, što je vitalna karakteristika njene strategije poticanja gospodarskog rasta i zapošljavanja. Povelja i Kodeks će istraživačima zajamčiti ista prava i obveze bez obzira na to u kojem dijelu EU-a rade. Na taj način bi se trebao pomoći riješiti problem fragmentiranosti istraživačke karijere u Europi na lokalnom, regionalnom, nacionalnom ili sektorskom nivou, te bi se Europi trebalo omogućiti da na najbolji način iskoristi svoj istraživački potencijal.

EURAXESS Links predstavlja nastavak inicijative ERA-link, mreže europskih istraživača koji rade izvan Europe. Ova je inicijativa pokrenuta u Sjedinjenim Američkim Državama 2005. godine, u Japanu 2008. godine te u Kini 2009. godine. Pruža interaktivne servise kojima je cilj umrežavanje svih europskih istraživača koji rade u ovim državama i očuvanje njihove veze s Europom. Redovito se održavaju druženja, kao i diskusije na internetu te se redovito ažuriraju vijesti o poslovnim mogućnostima u Europi, međunarodnim istraživanjima i europskom zakonodavstvu na području znanstvenog istraživanja. Članstvo je besplatno.

EURAXESS helps researchers through 4 European Union initiatives:

EURAXESS Jobs continues the work begun in 2003 as part of the development of a European Researcher's Mobility Portal. On it, a researcher can find a wealth of constantly updated information on job vacancies, funding opportunities and fellowships throughout Europe. Researchers can upload their CVs, making them available to institutions in search of research talents. Companies or research institutions can post job vacancies and search researchers' CVs. All services are free of charge.

The portal is linked to national EURAXESS portals in 37 partner countries. Thus far, there are more than 4,500 registered institutions. The database contains more than 15,000 researchers' CVs, which are regularly updated. 3.4 million visitors have accessed the portal in the year 2009, during which 5,000 job openings have also been published.

EURAXESS Services is the new face of the ERA-MORE network, launched in 2004. The network includes more than 200 service centres located in 37 European countries. 500 service centres' employees have, in the year 2009, assisted 60.000 mobile researchers by replying to 108.000 inquiries. The basic service that the centres provide is advisory assistance to researchers and their families in relocating to different countries, on issues such as visas, work permits, accommodation, legal issues, social insurance, health care, taxes, etc. EURAXESS service centres are managed by national coordinating institutions, which are appointed by the national Ministry of Science.

EURAXESS Rights provides all relevant information regarding the European Charter for Researchers and the Code of Conduct for the Recruitment of Researchers. It was launched in 2005. The Charter describes the rights and duties of researchers and research institutions. The Code of Conduct aims at ensuring equal treatment of all researchers in Europe and increasing transparency in the process of recruitment and employment. Thus far, more than 1.000 institutions from 28 European countries have signed the Charter and the Code. All Croatian institutions representing the scientific sector have signed the declaration of accession to the Charter and Code. Hence, in terms of the number of signed declarations Croatia reached second place in Europe. These two documents present key elements of the politics of the EU which is to stimulate economic growth and more employment opportunities through popularising scientific research as a profession. The Charter and the Code guarantee equal rights to researchers despite the country they work in the EU. In that way, the problem of fragmented researchers' careers in Europe on a local regional, national, or sectoral level would be solved, and Europe would be able to make better use of its research potential.

EURAXESS Links is the continuation of the ERA-link initiative, the network of European researchers working outside Europe. The initiative was launched in the USA in 2005, in Japan in 2008, and in China in 2009. It provides interactive web services to European researchers working abroad, allowing them to create networks and stay connected to Europe. The network regularly organizes meet-ups and internet discussions. News on job opportunities in Europe, international research activities and European legislation in the field of research is updated regularly. Membership is free of charge.

6. EURAXESS i mobilnost istraživača u Hrvatskoj /
EURAXESS and researcher mobility in Croatia

Komu je EURAXESS namijenjen?

EURAXESS program pomaže stranim istraživačima i znanstvenicima iz dijaspore, prilikom preseljenja u Republiku Hrvatsku. Osim stranim istraživačima, ovaj program pomaže i hrvatskim istraživačima kako bi dobili više informacija po pitanju realiziranja istraživačkog rada u inozemstvu, međunarodne suradnje i finansijske pomoći /stipendija.

Who is EURAXESS for?

The EURAXESS programme was created to assist foreign and returning researchers to relocate to Croatia. The programme is also useful for Croatian researchers, who can use it to get more information on how to conduct research abroad, on international cooperation and on financial assistance/fellowships.

Gdje je moguće ostvariti znanstveno-istraživačku karijeru? / Where can the research career be realized?

Na EURAXESS portalu 37 zemalja europskog istraživačkog prostora nudi radna mjesta.

The EURAXESS portal lists job opportunities in 37 countries in the European Research Area.

Kako je moguće ostvariti potporu programa EURAXESS? / How can I receive support from the EURAXESS programme?

EURAXESS uslugama može se koristiti posjetom EURAXESS Internetskom portalu, telefonskim ili osobnim kontaktom s EURAXESS uslužnim centrom.

In order to use EURAXESS services, visit the EURAXESS internet portal or contact the EURAXESS service centre by phone or in person.

6. EURAXESS i mobilnost istraživača u Hrvatskoj /
EURAXESS and researcher mobility in Croatia

6.3. Projekt I-SEE MOB / I-SEE MOB Project

U okviru projekta I-SEE Mob (Intersectoral Mobility of researchers in South-Eastern Europe), financiranog iz okvirnog programa FP7, planiraju se ukloniti preostale prepreke za mobilnost istraživača, putem ovih aktivnosti:

- mapiranjem trenutačnog stanja industrijske zastupljenosti u sektoru istraživanja i razvoja u zemljama Jugoistočne Europe te potrebe industrije za I&R kadrovima;
- analizom zakonskih propisa koja će istražiti zakonske okvire za razvoj karijere istraživača u zemljama Jugoistočne Europe;
- razvojem političkih smjernica za stvaranje zajedničke politike radi promicanja međusektorske mobilnosti istraživača;
- stvaranjem inicijativa za umrežavanje i suradnju s ostalim relevantnim nacionalnim i europskim mrežama.

Kao prvi rezultat projekta I-SEE Mob proizašla je baza poduzeća koje su aktivne u polju istraživanja i razvoja u Republici Hrvatskoj te u ostalim državama koje sudjeluju u projektu. Više informacija nalazi se na mrežnoj stranici www.iseemob.eu.

The I-SEE Mob Project (Intersectoral Mobility of Researchers in South-Eastern Europe), financed from the Seventh Framework Programme, aims to remove remaining barriers to researcher mobility through the following activities:

- mapping the current level of industrial activity in the research and development sector in South-East European countries, and the industry's need for R&D staff;
- analyzing the legal framework for the development of researchers' careers in South-East European countries;
- developing guidelines for the creation of a common policy for the promotion of intersectoral researcher mobility;
- creating initiatives for networking and cooperation with other relevant national and European networks.

As a result of the I-SEE Mob Project, a database of companies active in the field of research and development in the Republic of Croatia as well as in other participant countries was created. You can find more information on the website www.iseemob.eu.

7. Završne napomene / Final remarks

Detaljnije informacije o svim navedenim aktivnostima možete naći na internetskim stranicama na adresi:

www.mobilnost.hr

- Opće obrazovanje
www.mobilnost.hr; comenius@mobilnost.hr
- Strukovno obrazovanje
www.mobilnost.hr; leonardo@mobilnost.hr
- Visoko obrazovanje
www.mobilnost.hr; erasmus@mobilnost.hr
- Obrazovanje odraslih
www.mobilnost.hr; grundtvig@mobilnost.hr
- Studijski posjeti
www.mobilnost.hr; studijskiposjeti@mobilnost.hr
- Mladi
www.mobilnost.hr; yia@mobilnost.hr
- Istraživači
www.mobilnost.hr; www.euraxess.hr; helpdesk@euraxess.hr

For more details on all activities, please visit:

www.mobilnost.hr

- School education
www.mobilnost.hr; comenius@mobilnost.hr
- Vocational education and training
www.mobilnost.hr; leonardo@mobilnost.hr
- Higher education
www.mobilnost.hr; erasmus@mobilnost.hr
- Adult education
www.mobilnost.hr; grundtvig@mobilnost.hr
- Study visits
www.mobilnost.hr; studijskiposjeti@mobilnost.hr
- Youth
www.mobilnost.hr; yia@mobilnost.hr
- Researchers
www.mobilnost.hr; www.euraxess.hr; helpdesk@euraxess.hr

Gajeva 22
10000 Zagreb, Hrvatska
t. +385 (0)1 5005 635
f. +385 (0)1 5005 699
info@mobilnost.hr
www.mobilnost.hr